

BIJLAGEN

Nota Verbonden partijen in Haarlem

Kaderstelling voor de omgang met verbonden partijen

Januari 2015

versie 0.2

Inhoud

BIJLAGE 1: VERDERE ACHTERGRONDEN BIJ NOTA VERBONDEN PARTIJEN.....	3
A) ACTUELE ONTWIKKELINGEN IN WETGEVING	3
B) AANGAAN VAN EEN RELATIE MET EEN VERBONDEN PARTIJ: MOGELIJKHEDEN EN AFWEGINGEN	4
C) VERBREIDING VAN HET BEGRIIP VERBONDEN PARTIJ IN HAARLEM.....	6
D) DE KEUZE VOOR EEN SAMENWERKINGSRELATIE: BESLISBOOM.....	7
E) ONDERHOUDEN VAN EEN RELATIE	12
F) TOEZICHT OP VERBONDEN PARTIJEN	16
G) WIJZIGING EN BEËINDIGEN VAN EEN RELATIE	19
BIJLAGE 2: BIJDRAGEN AAN VERBONDEN PARTIJEN EN GESUBSIDIEERDE INSTELLINGEN	22
BIJLAGE 3: KENMERKEN EN ACTUALITEITEN PER VERBONDEN PARTIJ.....	24
A) GR VEILIGHEIDSREGIO KENNEMERLAND	25
B) GR REGIONAAL HISTORISCH CENTRUM IN NOORD-HOLLAND	29
C) GR RECREATIESCHAP SPAARNWOUDE	31
D) GR OMGEVINGSDIENST IJMOND.....	33
E) GR WERKVOORZIENINGSSCHAP ZUID-KENNEMERLAND.....	34
F) WERKPAS HOLDING BV	35
G) GR COCENSUS.....	36
H) GR BEREIKBAARHEID ZUID-KENNEMERLAND	38
I) GR SCHOOLVERZUIM EN VOORTIJDIG SCHOOLVERLATEN REGIO WEST-KENNEMERLAND	39
J) GR ZANDVOORT-HAARLEM	41
K) NV SRO	42
L) SPAARNELANDEN NV	43
M) GEM SCHALKSTAD	44
N) BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN NV	45
O) N.V. NUON ENERGY	46
P) ALLIANDER NV	47
Q) STICHTING PARKMANAGEMENT WAARDERPOLDER	48
BIJLAGE 4: SOORTEN VERBONDEN PARTIJEN EN HUN KENMERKEN IN HAARLEM.....	49
A) GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN	49
B) STICHTING	50
C) VENNOOTSCHAP	50
D) PUBLIEK-PRIVATE-SAMENWERKING (PPS).....	51
E) OVERZICHT JURIDISCHE VORMEN	51

BIJLAGE 1: Verdere achtergronden bij nota Verbonden partijen

A) Actuele ontwikkelingen in wetgeving

Wijziging Wet op de vennootschapsbelasting

De regels rond vennootschapsbelasting (Vpb) gaan veranderen, waardoor sommige taken die de overheid uitvoert onder de Vpb gaan vallen. Het wetsvoorstel is nog niet bij de Tweede Kamer ingediend, maar de verwachting is dat de belastingplicht ingaat per 1 januari 2016. Als gevolg van het wetsvoorstel kunnen sommige taken die de gemeente zelf uitvoert onder de Vpb gaan vallen, evenals sommige taken die de gemeente door verbonden partijen laat uitvoeren. Daarnaast kunnen taken die verbonden partijen uitvoeren onder de Vpb gaan vallen. Op grond van het wetsvoorstel zullen de gemeente en sommige verbonden partijen hun administratie anders moeten inrichten, om aan de administratieve verplichtingen van de Vpb te kunnen voldoen. Als een organisatie onder de Vpb valt, betekent dit nog niet dat er ook daadwerkelijk belasting moet worden betaald; dat is pas het geval als er fiscale winst wordt gemaakt. Momenteel bedraagt het tarief van de Vpb voor de eerste € 0,2 miljoen aan belastbare winst 20%; daarboven is het tarief 25%.

De Wet op de vennootschapsbelasting is een complexe wet, waar overheidsorganisaties tot nu toe slechts in zeer specifieke gevallen mee te maken hadden. De voorgestelde wijziging van de wet betekent dat alle overheidsorganisaties er mee te maken krijgen. De kennis daarover zal grotendeels nog moeten worden opgebouwd, te beginnen met de kennis omtrent de vrijstellingen die het voorstel bevat. Daarom is nu nog geen uitspraak te doen over de gevolgen van de wet voor de verbonden partijen van Haarlem. In de loop van 2015 zal de raad daarover worden geïnformeerd.

Wet normering topinkomens

Sinds het vaststellen van de nota *Verbonden partijen in Haarlem* in 2009 is de Wet Normering Topinkomens (WNT)¹ van kracht geworden die regels bevat over de normering van bezoldigingen van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De WNT-norm is tot stand gekomen nadat er in de voorafgaande jaren een toenemende maatschappelijke verontwaardiging was ontstaan over de hoge salarissen (en ontslagvergoedingen) voor openbare bestuurders, vooral indien ook nog sprake was van slecht functionerende bestuurders. Sinds 1 januari 2013 gelden er hierdoor beperkingen voor de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke sector en de semipublieke sector. De wet is het gevolg van de Balkenendenorm.

De WNT verbiedt dat bestuurders in de (semi)publieke sector meer verdienen dan 100% van het ministersalaris per 1 januari 2015. Deze grens is de zogenoemde WNT-norm en bedraagt voor 2015 € 178.000 (salaris plus onkostenvergoeding en pensioenbijdrage werkgever). Voor medewerkers (inclusief ingehuurde medewerkers) geldt geen inkomensgrens, maar instanties zijn wel verplicht deze salarissen openbaar te maken indien zij boven de norm uitkomen. De wet kent een overgangstermijn van in totaal zeven jaar voor zittende topfunctionarissen op het moment van inwerking treden van de wet. De eerste vier jaar behouden zij hun salaris, daarna dient het in drie jaar tot de norm te worden opgebouwd. De wet regelt ook een maximering van een zogenoemde gouden handdruk.

Haarlem hanteert voor haar verbonden partijen de wettelijk vastgestelde norm als bovengrens, zowel voor de gemeenschappelijke regelingen als voor de vennootschappen en stichtingen. Voor de topfunctionarissen en andere werknemers van gemeenschappelijke regelingen geldt dat dit bijna altijd

¹ Voluit: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector.

BIJLAGE 1: Verdere achtergronden bij verbonden partijen

ambtenaren zijn. Vanwege het bezoldigingsstelsel voor ambtenaren zullen zij vrijwel nooit meer salaris kunnen ontvangen dan een minister. De topfunctionarissen van vennootschappen vallen niet onder de werking van de wet, ook niet als de gemeente of andere overheden mede-aandeelhouder zijn. Desondanks hanteert Haarlem de norm voor Spaarnelanden en SRO, waarvan de gemeente 100% respectievelijk 50% aandeelhouder is. Bij beide bedrijven blijven de salarissen van de topfunctionarissen en andere medewerkers beneden de norm.

De norm geldt ook voor organisaties die gedurende drie opeenvolgende jaren een subsidie van meer dan € 500.000 per jaar ontvangen van de gemeente en waarvan die subsidie 50% of meer van de totale inkomsten uitmaakt. Sommige organisaties die meer dan € 500.000 per jaar aan subsidie ontvangen, vallen onder de werking van de wet. De subsidie hoeft daarbij niet alleen van Haarlem afkomstig te zijn. Het is de verantwoordelijkheid van de betreffende organisatie om de WNT correct na te leven. De controle daarop gebeurt door de controlerend accountant van die organisatie. Deze is verplicht om overschrijding van de norm te vermelden in zijn rapport van bevindingen én om deze te melden bij het rijk.

B) Aangaan van een relatie met een verbonden partij: mogelijkheden en afwegingen

Het kan om diverse redenen nuttig zijn om een relatie met een andere partij aan te gaan. Dat kan te maken hebben met het niet zelf willen of kunnen uitvoeren van een taak, het willen behalen van schaalvoordelen of het spreiden van risico's. In een enkel geval is het van rechtswege verplicht, zoals bij de veiligheidsregio. In dit hoofdstuk wordt voor een goed begrip eerst het begrip verbonden partij gedefinieerd aan de hand van de wetgeving. Tevens worden de verschillende vormen beschreven. Vervolgens wordt dit verbreed om een goede en logische toepassing in Haarlem te bewerkstelligen. Daarna volgt in de vorm van een beslisboom een methode om te bepalen welke vorm in een specifiek geval het meest voor de hand ligt.

Definitie verbonden partij

Het *Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten* definieert een verbonden partij in de leden b en c van artikel 1:

b. verbonden partij: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft;

c. financieel belang: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt;

Van belang is dat het moet gaan om én een bestuurlijk én een financieel belang. Van een bestuurlijk belang is sprake indien de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij². Een zetel in het bestuur of recht van voordracht voor bestuursleden biedt deze invloed in elk geval, evenals stemrecht tijdens een aandeelhoudersvergadering van een vennootschap³. Van een financieel belang is sprake als de gemeente financieel kan worden aangesproken wegens het functioneren van de verbonden partij of wanneer de gemeente geld kan kwijtraken bij een faillissement van een verbonden partij. Een voorbeeld is het aandelenkapitaal dat de gemeente in een vennootschap heeft.

² Daarmee is een bestuurlijk belang dus iets heel anders dan het begrip publiek belang uit het vorige hoofdstuk.

³ Haarlem heeft onder andere aandelen in de BNG en NUON. Beide belangen zijn echter klein, minder dan 1%. De bestuurlijke invloed is daarmee verwaarloosbaar en er is slechts formeel sprake van een verbonden partij.

BIJLAGE 1: Verdere achtergronden bij verbonden partijen

Publiek versus privaat

Verbonden partijen zijn naar hun vorm te verdelen in twee groepen: publiekrechtelijke organisaties in de vorm van gemeenschappelijke regelingen en privaatrechtelijke organisaties in de vorm van vennootschappen en stichtingen⁴. De eerste groep is van nature onderworpen aan een vorm van besturing, toezicht en verantwoording door de gemeente, omdat zij worden bestuurd door burgemeesters, wethouders en raadsleden. Ze worden ook wel aangeduid als verlengd lokaal bestuur en mede daarom zijn ook de algemene beginselen van behoorlijk bestuur op hun handelen van toepassing. Bij de tweede groep treedt de gemeente op als aandeelhouder (van een vennootschap) of bestuurder (stichting). Daardoor ontstaat ook daar een vorm van besturing, toezicht en verantwoording door de gemeente en zijn tevens de algemene beginselen van behoorlijk bestuur op hun handelen van toepassing. Dit ondanks dat het privaatrechtelijke organisaties zijn.

Private rechtspersonen

Op private rechtspersonen is het rechtspersonenrecht uit het Burgerlijk Wetboek (boek 2) van toepassing. In het kader van deze nota voert het te ver die bepalingen te behandelen. We beperken ons tot de regels die raken aan de relatie tussen gemeente en rechtspersoon.

Het college van burgemeester en wethouders is krachtens artikel 160 Gemeentewet bevoegd tot het oprichten van en besluiten tot deelneming in private rechtspersonen (zoals NV, BV, CV, Stichting):

Lid 2: Het college besluit slechts tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. Het besluit wordt niet genomen dan nadat de raad een ontwerpbesluit is toegezonden en in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.

Lid 3: Een besluit als bedoeld in het tweede lid behoeft de goedkeuring van gedeputeerde staten. De goedkeuring kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Het is dus een bevoegdheid van het college en niet van de raad. Wel moet het college de raad de gelegenheid geven zijn wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Langs de lijn van de democratische controle kan de raad vervolgens toetsen wat het college met de wensen en bedenkingen doet. De provincie dient vervolgens goedkeuring aan het besluit te geven. Zij zal daarbij slechts marginaal toetsen. In de praktijk betekent dit dat de provincie kijkt of de procedure juist is doorlopen binnen de gemeente en of de gekozen rechtspersoon een logische is ter behartiging van het publiek belang. Dit laatste houdt in dat de provincie geen oordeel zal hebben indien er geen publiek belang in het geding is. Voorbeelden van private verbonden partijen zijn Spaarnelanden en SRO.

Publieke rechtspersonen

De gemeente kan ook samen met een of meer andere gemeenten⁵ een publieke rechtspersoon oprichten op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. In artikel 1 van de wet is dit als volgt beschreven:

⁴ Ook coöperaties zijn privaatrechtelijke organisaties, maar omdat deze in Haarlem nu niet voorkomen, worden deze verder in de nota niet genoemd.

⁵ Of andere overheden, zie het Noord-Hollands Archief, waarin ook het rijk deelneemt.

BIJLAGE 1: Verdere achtergronden bij verbonden partijen

Lid 1: De raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van twee of meer gemeenten kunnen afzonderlijk of te samen, ieder voor zover zij voor de eigen gemeente bevoegd zijn, een gemeenschappelijke regeling treffen ter behartiging van een of meer bepaalde belangen van die gemeenten.

Lid 2: De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters gaan niet over tot het treffen van een regeling dan na verkregen toestemming van de gemeenteraden. De toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Lid 3: Onder het treffen van een regeling wordt in dit artikel mede verstaan het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een regeling.

In deze wet staan verschillende vormen van gemeenschappelijke regelingen. Deze variëren van licht (weinig wettelijke bepalingen waaraan moet worden voldaan) tot zwaar (uitgebreide wettelijke voorschriften) en kunnen voor samenwerking op diverse terreinen worden gebruikt. Er zijn drie organen die een gemeenschappelijke regeling kunnen aangaan: gemeenteraden, colleges van burgemeester en wethouders en burgemeesters, ieder voor zover het de eigen bevoegdheden betreft. De wet sluit een mengvorm overigens niet uit. Als bijlage is een overzicht opgenomen van de verschillende soorten gemeenschappelijke regelingen.

C) Verbreding van het begrip verbonden partij in Haarlem

Gelijkschakeling verbonden partijen en grote gesubsidieerde instellingen

Niet alle private rechtspersonen die de gemeente opricht of waarmee een overeenkomst wordt gesloten, voldoen aan het criterium van een verbonden partij. Met name het vereiste van een bestuurlijk belang is regelmatig niet aan de orde. Dan is dus alleen sprake van een financieel belang, vaak in de vorm van een subsidie. Formeel gezien is er dan geen sprake van een verbonden partij, ondanks dat het financieel belang misschien veel groter is van een gesubsidieerde instelling dan van een 100% verbonden partij. Dit is een wat vreemd onderscheid in de praktische toepassing van sturing en verantwoording. Daarom kiest Haarlem er voor om de relatie met gesubsidieerde instellingen, mits in belangrijke mate voor hun inkomsten afhankelijk van een gemeentelijke subsidie, op dezelfde wijze vorm te geven als met een verbonden partij.

Voor de praktische toepassing is dit vertaald in de regel dat organisaties die gedurende drie opeenvolgende jaren een subsidie van meer dan € 500.000 per jaar ontvangen van de gemeente⁶, op dezelfde manier worden behandeld als de organisaties die een formele verbonden partijen van de gemeente zijn. Deze gelijkschakeling heeft vooral betrekking op de manier waarop Haarlem de risicoclassificatie toepast (zie hierna). Deze regel komt vrijwel overeen met het criterium dat de Wet normering topinkomens (WNT) hanteert. De WNT hanteert als aanvullende eis dat de subsidie meer dan 50% van de totale inkomsten van een organisatie moet zijn. In de lokale Haarlemse situatie zou dit kunnen betekenen dat organisaties die veel eigen inkomsten hebben, maar desondanks niet kunnen voortbestaan zonder de gemeentelijke subsidie, buiten de gelijkschakeling vallen. Dat is gelet op het belang van dergelijke organisaties voor de stad een ongewenste situatie. Daarom wordt dit criterium niet toegepast. Volgens de programmabegroting 2015 ontvangen 18 organisaties een subsidie van

⁶ Het gaat om het totale subsidie bedrag aan een organisatie; dat kan bestaan uit meerdere subsidies.

BIJLAGE 1: Verdere achtergronden bij verbonden partijen

tenminste € 0,5 miljoen van de gemeente. Gezamenlijk ontvangen zij circa € 35 miljoen en dat is 70% van het totale bedrag aan subsidies dat de gemeente heeft geraamd.

Voor alle duidelijkheid: als op basis van inkoop en/of aanbesteding een contract wordt afgesloten met een bedrijf, dan wordt die organisatie géén verbonden partij van de gemeente. Er is dan alleen sprake van een opdrachtgever (de gemeente) – opdrachtnemer (het bedrijf) relatie. De gemeente is op geen enkele manier verantwoordelijk voor dat bedrijf, ook niet als dat bedrijf voor zijn voortbestaan afhankelijk is van de opdrachtverlening door de gemeente.

Risicoclassificatie

De mate van toezicht op een verbonden partij en een gesubsidieerde instelling hoeft niet voor elke partij of instelling hetzelfde te zijn. De mate van toezicht is afhankelijk van het risico dat de gemeente loopt in de relatie met een organisatie, met name waar het gaat om de continuïteit van de dienstverlening door de gesubsidieerde organisatie. Daartoe is een methode van risicoclassificatie ontworpen, waarbij een hoge classificatie (groot risico) leidt tot veel toezicht en een lage classificatie (klein risico) tot minder toezicht. Deze methodiek is samen met het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) en enkele andere gemeenten ontwikkeld.

Voor subsidierelaties onder de grens van € 0,5 miljoen geldt het regime van de Algemene Subsidieverordening (ASV); deze kent ook de mogelijkheid tot het stellen van voorwaarden aan de toekenning van een subsidie. Voor instellingen die subsidie ontvangen boven de grens van € 0,5 miljoen, geldt in aanvulling op het formele regime van de ASV de gelijkschakeling met het regime voor verbonden partijen.

D) De keuze voor een samenwerkingsrelatie: beslisboom

Beslisboom

Om te bepalen of het noodzakelijk en zinvol is om een relatie met een verbonden partij aan te gaan of een verbonden partij op te richten, is een schema opgesteld (zie pagina 9). Dit schema is alleen toepasbaar op situaties waar de gemeente keuzevrijheid heeft om een relatie aan te gaan én de vorm van deze relatie zelf kan bepalen. Voor de veiligheidsregio's is dit bijvoorbeeld niet het geval: dit zijn wettelijk verplichte samenwerkingsverbanden, met als verplichte vorm een gemeenschappelijke regeling. Uit de antwoorden op de vragen volgt of het noodzakelijk is om een relatie aan te gaan en zo ja, welke vorm daarvoor gekozen kan worden. Dit schema is zowel hanteerbaar voor nieuwe taken als voor bestaande taken van de gemeente. Daarnaast is het schema ook toepasbaar bij het beoordelen van een bestaande relatie met een verbonden partij; in dat geval geeft het schema antwoord op de vragen a) of voortzetting van de relatie nodig is en b) of de juridische vorm daarvan nog de meest voor de hand liggende is.

De beslisboom is een hulpmiddel om te komen tot een afweging wat de mogelijke, wenselijke en meest zinvolle manier is voor de uitvoering van een taak. Bij het toepassen van de beslisboom zal niet op elke vraag een eenduidig antwoord zijn te geven. De beoordeling van sommige vragen hangt namelijk ook af van de bril waardoor de vraag wordt bekeken. Een politieke bril is anders dan een ambtelijke of juridische bril.

Andere factoren

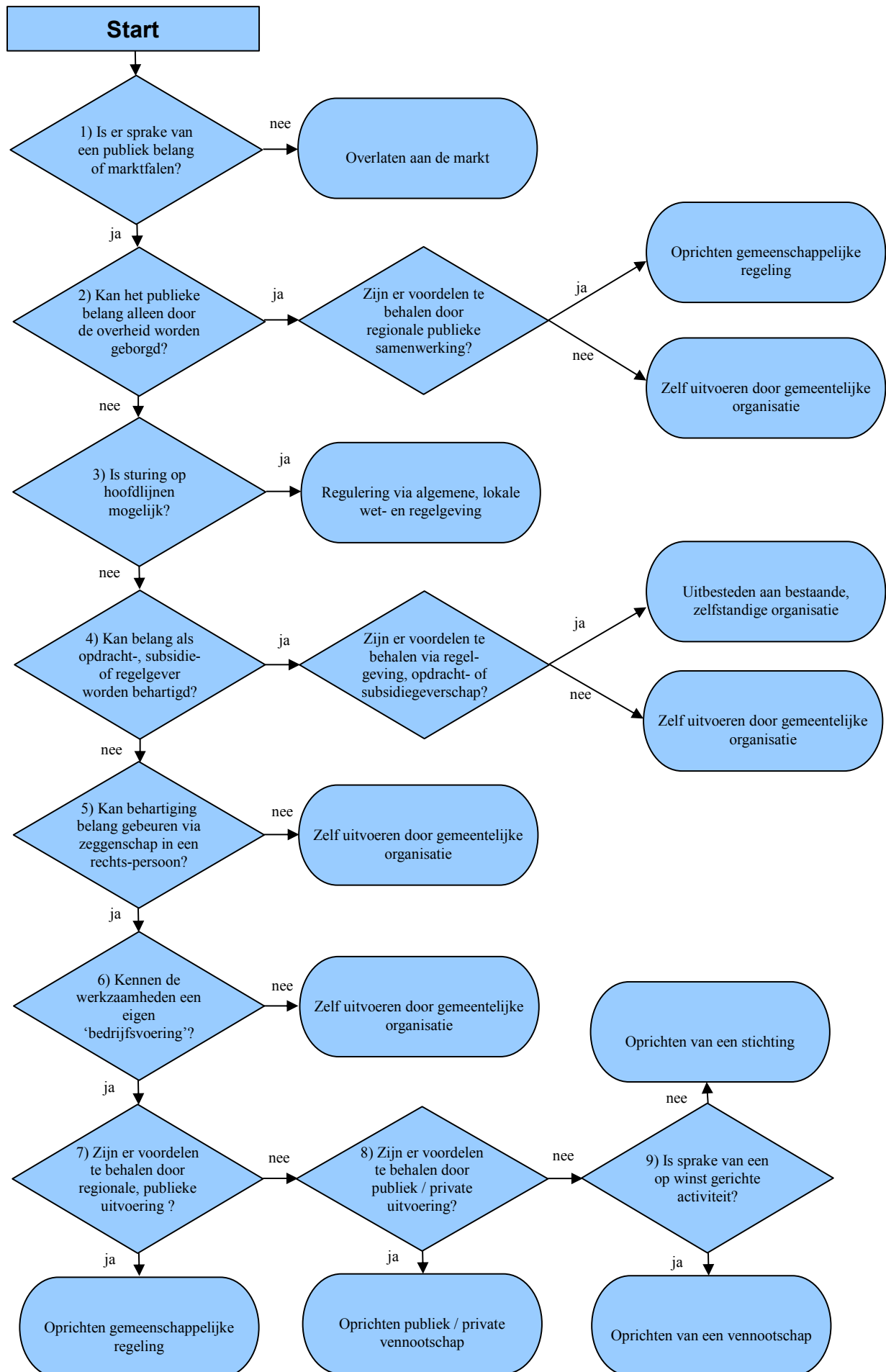
De beslisboom gaat uit van de politiek-bestuurlijk mogelijkheden en wenselijkheden voor de gemeente, maar er zijn ook andere factoren die van invloed zijn. Met name de (Europese) regels

BIJLAGE 1: Verdere achtergronden bij verbonden partijen

omtrent staatssteun en aanbesteding zijn relevant. Dat geldt ook voor de fiscale regels op het gebied van vennootschapsbelasting en BTW. Nadat op basis van de beslisboom een voorlopige keuze is gemaakt, zal moeten worden getoetst of die keuze ook past binnen deze regels. In het uiterste geval kan dit betekenen dat de keuze op basis van de beslisboom niet mogelijk blijkt te zijn. Er zal dan moeten worden gekozen voor een andere variant.

De aangekondigde maatregel dat de uitvoering van sommige taken van de gemeente gaat vallen onder de wet op vennootschapsbelasting, betekent dat dit element bij de toetsing van groter belang wordt. Op basis van de huidige berichtgeving is niet duidelijk of een deel van de huidige taken die Haarlem laat uitvoeren door verbonden partijen onder de wet op de vennootschapsbelasting gaan vallen. In samenwerking met de andere deelnemers in verbonden partijen, zal Haarlem in 2015 onderzoeken wat de gevolgen zijn. Zo nodig zullen aanpassingen in de relaties worden voorgesteld, bijvoorbeeld in de regelingen van gemeenschappelijke regelingen, zoals Cocensus en het Regionaal Historisch Centrum.

Beslisboom samenwerkingsrelatie (voor situaties met keuzevrijheid voor de gemeente, zie toelichting)

Toelichting op de beslisboom samenwerkingsrelatie

Dit schema is alleen toepasbaar op situaties waar de gemeente keuzevrijheid heeft om een relatie aan te gaan én de vorm van deze relatie zelf kan bepalen. Voor de veiligheidsregio's is dit bijvoorbeeld niet het geval: dit zijn wettelijk verplichte samenwerkingsverbanden, met als verplichte vorm een gemeenschappelijke regeling.

- 1) De eerste vraag bij het bepalen of een relatie met een verbonden partij (nog steeds) zinvol is, is of de uit te voeren taak een publiek belang in zich draagt. Indien de (uitvoering van de) taak namelijk geen publiek belang dient, is het wenselijk om de taak door de markt te laten uitvoeren. Of een taak een publiek belang dient, vergt een politiek oordeel. In zijn algemeenheid is sprake van een publiek belang als een taak gunstig is voor het welzijn of de welvaart van een groep inwoners (zonder dat dit tot nadelen voor de rest van de inwoners leidt), maar deze groep niet in staat is de taak zelf uit te (laten) voeren. Een oer-Hollands voorbeeld is de bescherming tegen het water: van direct belang voor een groot deel van de Nederlanders, maar door geen van hen individueel te realiseren. Daarom is bescherming tegen het water een publiek belang, waarvan de verantwoordelijkheid en de (zorg voor) de uitvoering bij de overheid ligt.
- 2) Vervolgens rijst de vraag indien de taak een publiek belang heeft, of dit belang alleen door de gemeentelijke overheid kan worden gewaarborgd. Dit geldt bijvoorbeeld voor het uitgeven van paspoorten en het verstrekken van bouwvergunningen. Als dit zo is dan is er nog de mogelijkheid dat dit publieke belang ook in samenwerking met andere overheden kan worden gewaarborgd. Als er voordelen worden herkend, dan kan voor een gemeenschappelijke regeling worden gekozen. Belangrijkste succesfactoren zijn het hebben van een gemeenschappelijk belang en een gemeenschappelijke visie van de deelnemende gemeenten. Zijn er geen voordelen, dan rest alleen de mogelijkheid van zelf (blijven) doen.
- 3) Daarna ontstaat de vraag of de gemeente kan en wil volstaan met sturing op hoofdlijnen. Is dat het geval, dan is het voldoende om te zorgen voor algemeen geldende, lokale wet- en regelgeving. Bij de gemeente gebeurt dit doorgaans door middel van verordeningen.
- 4) De volgende vraag gaat in op de mate van complexiteit van de taak en daarmee van de relatie met de gemeente. Indien het publieke belang als opdracht-, subsidie- of regelgever voldoende kan worden behartigd, is zelf doen niet noodzakelijk en kan er worden uitbesteed. Voorwaarde is wel dat daaraan voordelen zijn verbonden. Dit zijn in het algemeen taken die goed af te bakenen zijn en in die zin minder complex zijn qua uitvoering en bewaking door de gemeente. Zijn er geen voordelen te behalen door uitbesteding, dan rest alleen de mogelijkheid van zelf (blijven) doen.
- 5) Als er niet kan worden volstaan met algemene regels, dan is er dus meer invloed van de gemeente gewenst en rijst de vraag of dit kan via zeggenschap in een rechtspersoon (stichting of vennootschap). Als dit niet kan, dan rest alleen de mogelijkheid van zelf (blijven) doen.
- 6) Nadat de vragen over de mogelijkheid van niet zelf uitvoeren zijn beantwoord, gaat de volgende vraag over de wenselijkheid. Alleen indien de werkzaamheden zijn af te bakenen van de andere werkzaamheden van de gemeente, is het ook wenselijk om dit te doen. Is dit niet het geval, dan rest alleen de mogelijkheid van zelf (blijven) doen.

BIJLAGE 1: Verdere achtergronden bij verbonden partijen

- 7) Nadat geconstateerd is dat het mogelijk en wenselijk is, komen de vragen over hoe dit dan te doen. Indien sprake is van voordelen bij een regionale, publieke uitvoering, dan ligt het aangaan van een gemeenschappelijke regeling voor de hand (daarbinnen zijn er verschillende mogelijkheden, zie bijlage).
- 8) Als er geen voordelen uit een regionale, publieke uitvoering zijn, dan is de volgende vraag of er voordelen zijn te behalen uit een publiek-private samenwerking. Is het antwoord bevestigend, dan kan een vennootschap met gedeeld publiek-privaat eigendom worden opgericht (dat kan ook in regionaal verband).
- 9) Als er geen voordelen uit samenwerking zijn te behalen, dan rest de vraag of er sprake is van op winst gerichte activiteiten. Is dat het geval, dan is oprichting van een vennootschap de uitkomst van de beslisboom; zo niet, dan is oprichting van een stichting de uitkomst.

E) Onderhouden van een relatie

Goed bestuur

Beginselen van deugdelijk overheidsbestuur

In 2009 heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de *Nederlandse code voor goed openbaar bestuur* gepubliceerd. 'In deze code voor goed openbaar bestuur is te vinden wat de basale beginselen van goed openbaar bestuur zijn in onze democratische rechtsstaat. Het is een informeel instrument dat een beroep doet op de eigen verantwoordelijkheid van besturen om een gewetensvolle invulling te geven aan hun taken en verantwoordelijkheden in het openbaar bestuur. Het nodigt uit tot zelfreflectie en vertaling naar de dagelijkse praktijk.', aldus de minister van BZK in haar voorwoord. De code telt de volgende zeven beginselen:

1. Openheid en integriteit

Het bestuur is open en integer en maakt duidelijk wat het daaronder verstaat. Het bestuur geeft in zijn gedrag het goede voorbeeld, zowel binnen de organisatie als daarbuiten.

2. Participatie

Het bestuur weet wat er leeft in de maatschappij en laat zien wat het daarmee doet.

3. Behoorlijke contacten met burgers

Het bestuur zorgt ervoor dat hijzelf en de organisatie zich behoorlijk gedragen in contacten met burgers.

4. Doelgerichtheid en doelmatigheid

Het bestuur maakt de doelen van de organisatie bekend en neemt de beslissingen en maatregelen die nodig zijn om de gestelde doelen te behalen.

5. Legitimiteit

Het bestuur neemt de beslissingen en maatregelen die het mag nemen en die in overeenstemming zijn met geldende wet- en regelgeving. De beslissingen zijn te rechtvaardigen.

6. Lerend en zelfreinigend vermogen

Het bestuur verbetert zijn prestaties en die van de organisatie, en richt de organisatie hier op in.

7. Verantwoording

Het bestuur is bereid zich regelmatig en ruimhartig jegens de omgeving te verantwoorden.

De code richt zich voornamelijk op de relatie tussen overheid en burgers, maar is ook relevant voor de relatie tussen de gemeente en verbonden partijen. Immers, een deel van het contact van de gemeente met haar inwoners verloopt via de verbonden partijen. Voorbeelden zijn de belastingheffing en -inning en de afvalinzameling. Daarom is het belangrijk dat de verbonden partijen de code voor goed bestuur toepassen, net als de gemeente.

Sturen van een verbonden partij

Uit de code voor goed bestuur zijn vier begrippen te bepalen die de kern vormen voor de relatie met verbonden partijen: sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden. In dit hoofdstuk beschrijven

BIJLAGE 1: Verdere achtergronden bij verbonden partijen

we deze begrippen bezien door de bril van de gemeente: hoe stuurt en beheerst de gemeente een verbonden partij, hoe houdt de gemeente toezicht op en hoe verantwoordt zij zich over een verbonden partij. In de volgende paragraaf komt aan de orde wie binnen de gemeente welke rol daarbij vervult.

Het sturen bestaat uit alle activiteiten waarbij de gemeente richting geeft aan de verbonden partij en gebeurt op basis van politieke doelstellingen van de gemeente: wat wil de gemeente bereiken op een bepaald beleidsterrein. De kracht van sturing ligt in het op tijd maken en vastleggen van prestatieafspraken. Deze vooraf gemaakte, schriftelijke afspraken zijn noodzakelijk om als gemeente gedurende het jaar zo nodig te kunnen bijsturen. De volgende aspecten zijn van belang bij het opstellen van prestatieafspraken:

- Aanwezigheid van duidelijke gemeentelijke beleidskaders en meerjarenplannen (wat willen we als gemeente?);
- Werken met transparante meerjarige plannen van de verbonden partij (wat bieden zij?);
- Werken met heldere prestatieafspraken en expliciete en liefst meetbare meerjarendoelstellingen (wat krijgen wij?);
- Benoemen en verdelen van de risico's (wie is verantwoordelijk en wie betaalt?);
- Het verwerken van voorwaarden en richtlijnen (wat is de afspraak?).

Beheersen van een verbonden partij

Beheersen bestaat uit een stelsel van maatregelen en procedures (planning & control) om te zorgen dat we als gemeente de zekerheid hebben dat de verbonden partij blijvend de goede kant op gaat. Beheersen is dus er voor zorgen dat de verbonden partij de beleidsdoelstellingen en de prestaties uit de vastgelegde afspraken realiseert. Hiervoor zijn regelmatig verschijnende rapportages van de verbonden partij nodig, die zowel financiële informatie als kwalitatieve informatie bevatten, zoals bijvoorbeeld kengetallen. Deze rapportages worden ambtelijk beoordeeld aan de hand van de gemaakte prestatieafspraken, waarna hierover aan het college wordt gerapporteerd. Afhankelijk van de ernst en omvang van eventuele afwijkingen kan het college hierover vervolgens aan de raad rapporteren, bij voorkeur in een van de bestuursrapportages.

Om op basis van de rapportages daadwerkelijk aan beheersing te kunnen doen, is het nodig dat de gemeente daartoe ook de bevoegdheid heeft. Daarom maken we met verbonden partijen afspraken over:

- juridische bevoegdheden van het bestuur van de verbonden partij, inclusief besluiten die het bestuur eerst aan de gemeente moet voorleggen;
- de mogelijkheden en voorwaarden voor beëindiging van deelname, inclusief de voorwaarden waaronder de gemeente geld beschikbaar stelt.

Verantwoorden

Het begrip verantwoorden heeft twee elementen: ten eerste de verantwoording van een verbonden partij richting het college (verantwoordelijk voor de relatie met de verbonden partij) en ten tweede de verantwoording van het college richting de gemeenteraad over de (uitvoering van taken door een) verbonden partij. Van een iets andere orde is de verantwoording die raadsleden aan hun kiezers afleggen over de besluiten die zij hebben genomen en de keuzes die zij in een raadsperiode hebben gemaakt.

Een verbonden partij moet zich verantwoorden over de met geld van de gemeente uitgevoerde taken. De verantwoording moet ingaan op drie aspecten: de rechtmatigheid van de bestedingen, de

BIJLAGE 1: Verdere achtergronden bij verbonden partijen

effectiviteit en de efficiëntie. De rechtmatigheid kan worden getoetst op basis van de jaarrekening inclusief accountantsverklaring; het jaarverslag hoort inzicht te geven in de effectiviteit en efficiency van de voor de gemeente uitgevoerde taken. Dit laatste kan ook worden getoetst door middel van:

- het periodieke volgen of benchmarken van afspraken;
- een (externe) audit van de kwaliteit van diensten, organisatie en kostenniveau;
- certificering van werkprocessen: wordt de kwaliteit duurzaam geleverd?

Op basis van de verantwoording door een verbonden partij kan op zijn beurt het college zich verantwoorden richting de gemeenteraad. Deze verantwoording gaat in op de realisatie van de gemaakte prestatieafspraken (doorgaans tot uiting komend in een of meer programma's van de gemeentebegroting of het jaarverslag) én op de situatie van de betreffende verbonden partij (opgenomen in de paragraaf verbonden partijen). Dit laatste element is van belang om zicht te houden op de (financiële) gezondheid van de verbonden partij en verrassingen te voorkomen. Verder kan het college besluiten om een doelmatigheidsonderzoek uit te (laten) voeren bij een organisatie en kan ook de Rekenkamercommissie een onderzoek instellen.

Toezicht op een verbonden partij

Het toezichthouden op een verbonden partij richt zich op het beoordelen of de doelstellingen van een instelling of organisatie op strategisch niveau worden gerealiseerd. Zowel voor de verbonden partij als voor de gemeente is het van belang dat de continuïteit van de verbonden partij is gewaarborgd. Daartoe is een toezichthoudende functie nodig die de voorwaarden voor continuïteit bewaakt. Die voorwaarden zijn in vier gebieden te verdelen:

- gezonde financiële positie (liquiditeit en solvabiliteit)
- goede balans tussen hoeveelheid werk (orderportefeuille) en omvang organisatie
- goed personeel (samenstelling, opleiding)
- goede contacten met relaties (klanttevredenheid, accountmanagement)

De invulling van het toezicht is afhankelijk van de juridische vorm van een verbonden partij. Bij vennootschappen is dit de raad van commissarissen en bij stichtingen de raad van toezicht. Deze raden bestaan bij voorkeur uit onafhankelijke (dus niet aan de gemeente verbonden) deskundigen op elk van de genoemde gebieden. Bij een gemeenschappelijke regeling kan het algemeen bestuur worden gezien als de toezichthoudende functie, alhoewel de leden niet onafhankelijk zijn. Zij zijn immers bestuurslid (raad of college) van de deelnemende gemeenten in de regeling.

Bij de invulling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de toezichthouder is het goed om mogelijkheden in te bouwen voor het treffen van corrigerende maatregelen. Mogelijkheden tot ingrijpen zijn:

- aanwijzingen, correctiemaatregelen en sancties;
- ontslag van bestuurders;
- inlichtingen, inzage bevoegdheid en controlerechten;
- goedkeuring jaarrekeningen en begrotingen;
- controlebevoegdheden;
- uittreden uit een verbonden partij.

BIJLAGE 1: Verdere achtergronden bij verbonden partijen

Dilemma's en risico's

De vier elementen van goed bestuur zijn essentieel om te kunnen spreken van goed bestuur. Bij het toepassen ervan kan sprake zijn van dilemma's en risico's. Dilemma's treden op als een afweging moet worden gemaakt bij het toepassen van een element, bijvoorbeeld de mate van gedetailleerdheid van afspraken. Te gedetailleerde afspraken kunnen leiden tot een grote administratieve last om te kunnen nagaan of de afspraken worden uitgevoerd. En de tijd die aan de administratie wordt besteed, gaat ten koste van de feitelijke uitvoering. Het risico echter van te weinig detaillering is dat achteraf niet bepaald kan worden of er voldoende gedaan is voor bijvoorbeeld de verleende subsidie. In onderstaande tabel zijn per rol de bijbehorende elementen aangegeven plus de bijbehorende, belangrijkste dilemma's en risico's. Het overzicht is niet uitputtend, omdat dilemma's en risico's per verbonden partij kunnen verschillen.

Onderwerp van goed bestuur	Zaken die van belang zijn binnen een onderwerp goed bestuur	Afwegingen die horen bij de zaken binnen een onderwerp goed bestuur	Gevaren bij verkeerde afweging
Sturen	Gemeentelijke beleidskaders en meerjarenplannen	Periode die de documenten beslaan en de mate van detaillering	Te abstract of te gedetailleerd, te lang of te kort
	Meerjarenplan verbonden partij	Periode die de documenten beslaan en de mate van detaillering	Te abstract of te gedetailleerd, te lang of te kort
	Prestatieafspraken en doelstellingen	Aantal afspraken en doelstellingen	Te veel of te weinig afspraken, te vage afspraken
	Risicoverdeling tussen gemeente en partij	Veel risico bij partij kan slecht zijn voor continuïteit ervan	Afschuifgedrag naar gemeente of risicomijdend gedrag van partij
	Voorwaarden en richtlijnen	Mate van detaillering	Gebrek aan handhaving
Beheersen	Rapportages	Aantal en detaillering	Te veel of te weinig, te vaag of te gedetailleerd
	Bevoegdheden	Mate van zelfstandigheid van verbonden partij	Overname van verantwoordelijkheden
Verantwoorden	Rechtmatigheid	Omvang administratieve lasten	Geen accountantsverklaring
	Doelmatigheid	Verband tussen prestaties en effect	Afspraken uitgevoerd maar geen effect
Toezicht	financiële positie orderportefeuille personeel relaties	Rangorde van elementen	Financieel gezond, maar onvoldoende werkzaamheden

Vertrouwen

Zoals hiervoor aangegeven zijn de vier elementen van goed bestuur essentieel om te kunnen spreken van goed bestuur. Minstens even belangrijk is echter een element dat zich niet in een rol laat plaatsen, maar juist de basis vormt voor het kunnen vervullen van elk van de rollen: vertrouwen. Zonder onderling vertrouwen houdt geen enkele relatie stand en kan geen van de rollen goed worden vervuld. Vertrouwen is gebaseerd op drie aspecten: vaardigheid, welwillendheid en integriteit. Het vertrouwen in elkaars kennis en vaardigheden is afhankelijk van eerdere ervaringen die men met elkaar heeft opgedaan. Vertrouwen in elkaars welwillendheid wordt bepaald door zaken als de bereidheid om energie te steken in een goede verstandhouding, verwantschap, initiatieven die door beide partijen

BIJLAGE 1: Verdere achtergronden bij verbonden partijen

worden ontplooid, inclusief het gevoel dat de andere partij je tegemoet wil komen. Het vertrouwen in elkaars integriteit wordt bepaald door zaken als de mate waarin men onaangenaam wordt verrast door de andere partij, het met één mond spreken, continuïteit in standpunten, beleidslijnen en uitvoering, inclusief openheid en het nakomen van afspraken.

Vertrouwen tussen gemeente en verbonden partij hoeft echter niet zover te gaan dat sprake is van een blind vertrouwen in de ander. Sterk nog, gelet op de aard van de relatie is een gezond wantrouwen zo nu en dan op zijn plaats. De belangen van gemeente en verbonden partij zijn immers niet aan elkaar gelijk en het is goed om dat van elkaar te beseffen.

Transparantie, integriteit en kwaliteit

De termen transparantie, integriteit en kwaliteit kwamen hiervoor al even aan de orde. Wil de gemeente een goede relatie met een verbonden partij kunnen onderhouden dan moet een verbonden partij in zijn organisatie aan deze termen voldoende aandacht besteden. De gemeente kan daarover zo nodig ook afspraken maken met een verbonden partij. Daarbij is het niet de bedoeling dat de gemeente op de stoel van het bestuur van een verbonden partij gaat zitten maar wel dat zij het vertrouwen heeft (of krijgt) dat het goed is geregeld

F) Toezicht op verbonden partijen

Bij de elementen van goed bestuur kwam het onderwerp toezicht al even aan de orde. Het is een duidelijk te onderscheiden element, maar daarmee is nog niet duidelijk wie ervoor verantwoordelijk is en of daarin een rol voor (leden van) het gemeentebestuur is weggelegd.

Toezicht bij vennootschappen

In Nederland is de raad van commissarissen het toezichthoudende orgaan van naamloze vennootschappen en besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid. Hij heeft de taak het houden van toezicht op het beleid van de raad van bestuur en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en de ondernemingen die daaraan verbonden zijn. De raad van de commissarissen staat het bestuur met raad ter zijde.

De raad van commissarissen dient te allen tijde in het belang van de vennootschap en de onderneming te handelen, zonder opdracht en onafhankelijk van bijkomstige belangen. Daarmee is de motivatie voor het handelen van commissarissen een andere dan die van de aandeelhouders. De aandeelhouders hoeven immers slechts naar hun eigen belang te kijken: levert hun investering in de vennootschap voldoende rendement op? Als zij vinden van niet kunnen zij eenvoudig hun aandelen verkopen.

Uiteraard ligt dit bij een gemeente als aandeelhouder een stuk genuanceerder maar toch geldt ook hier dat de belangen waar de commissarissen naar kijken afwijken van de belangen waar de aandeelhouders naar kijken. Commissarissen worden daarom vaak van buitenaf gekozen, vanwege hun expertise in een bepaalde branche of markt, hun netwerk of hun positie in het maatschappelijke veld. De wijze van benoemen van commissarissen wordt geregeld in de statuten van de vennootschap. Soms gebeurt dit door aandeelhouders, soms door de commissarissen.

BIJLAGE 1: Verdere achtergronden bij verbonden partijen

Toezicht bij stichtingen

De raad van toezicht van stichtingen is niet in het Burgerlijk Wetboek verankerd, het is slechts een intern orgaan dat de juridische basis vindt in de oprichtingsstatuten. Over de uitoefening van zijn verantwoordelijkheden legt de raad verantwoording af in een eigen jaarverslag, dat in de regel bij het jaarverslag van de directeur/bestuurder wordt gevoegd. Omdat bij een stichting geen sprake is van eigenaren, speelt er niet verschil in belangenbehartiging tussen raad en aandeelhouders. De benoeming van de leden van de raad van toezicht wordt geregeld in de statuten van de stichting. Meestal gebeurt dit door de raad van toezicht zelf, waarbij er soms sprake is van goedkeuring of instemming door de gemeente.

Toezicht bij gemeenschappelijke regelingen

Bij gemeenschappelijke regelingen kan het algemeen bestuur worden gezien als de toezichthouder op het functioneren van de regeling. Zeker in het systeem van de gewijzigde wet is het algemeen bestuur het hoofd van de regeling. Dat is de toezichtsverhouding binnen de regeling. Iets anders is de taak van gemeenteraden om te controleren of hun college de vastgestelde beleidsdoelen weet te realiseren. De raad kan daarbij overigens wel in een spagaat terecht komen van enerzijds het belang van de eigen gemeente en anderzijds het belang van de gemeenschappelijke regeling.

Documenten en verantwoordelijkheden

Het toezicht vindt onder andere plaats aan de hand van verplicht op te stellen documenten door verbonden partijen. Per type partij is in het volgende overzicht aangegeven om welke documenten het gaat en hoe deze tot stand komen.

Type verbonden partij	Document	Wijze van tot stand komen
Gemeenschappelijke regeling Data en termijnen zijn gebaseerd op de gewijzigde wetgeving, die evenwel nog niet van kracht is. Tussen haakjes staan de nu nog geldende data en termijnen.	Begroting	• Het dagelijks bestuur zendt vóór 15 april de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor de begroting aan de raden van de deelnemende gemeenten (nieuwe bepaling). • Tenminste acht weken (was zes weken) vóór de vaststelling van de begroting door het algemeen bestuur zendt het dagelijks bestuur de ontwerpbegroting aan de deelnemers (in de praktijk is dat 1 juni of eerder). • De deelnemers kunnen hun zienswijze op de ontwerpbegroting kenbaar maken aan het dagelijks bestuur, dat deze zienswijzen bundelt en aan het algemeen bestuur zendt. • Het algemeen bestuur stelt de begroting vóór 1 augustus (was 15 juli) vast en het dagelijks bestuur stuurt deze daarna aan gedeputeerde staten en zo nodig aan de deelnemers.
	Jaarrekening	• Het dagelijks bestuur zendt vóór 15 april de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten (nieuwe bepaling). • Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening vóór 15 juli vast en het dagelijks bestuur zendt deze daarna aan gedeputeerde staten. N.B. Er bestaat bij de jaarrekening geen mogelijkheid voor het indienen van een zienswijze.
Stichting	Begroting	• De directeur/bestuurder van een stichting is verantwoordelijk voor het opstellen en vaststellen van de begroting. • In de statuten van een stichting kan nader worden bepaald (in aanvulling op de wettelijke eisen) of de begroting de

BIJLAGE 1: Verdere achtergronden bij verbonden partijen

Type verbonden partij	Document	Wijze van tot stand komen
		goedkeuring / instemming van de raad van toezicht en / of het college van burgemeester en wethouders heeft. In de statuten staan dan tevens op welk moment dit uiterlijk moet gebeuren; dit kan per stichting verschillen. Het college van burgemeester en wethouders is zelfstandig bevoegd tot het instemmen met de begroting. Op grond van het protocol actieve informatieplicht informeert het college zo nodig de raad. Soms kan er op grond van het protocol aanleiding zijn voor een adviesaanvraag.
	Jaarrekening	- De directeur/bestuurder van een stichting is verantwoordelijk voor het opstellen van de begroting. - Het stichtingsbestuur stelt de jaarrekening vast.
	Plannen	In de statuten van een stichting kan zijn bepaald dat voor sommige plannen (zoals strategische plannen, investeringsplannen, meerjarenbegroting, fusieplannen) de instemming van de gemeente nodig is. Het verlenen van instemming is de bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders. Op grond van het protocol actieve informatieplicht informeert het college zo nodig de raad. Soms kan er op grond van het protocol aanleiding zijn voor een adviesaanvraag.
Vennootschap	Begroting	- De directie/bestuurder van een vennootschap is verantwoordelijk voor het opstellen van de begroting. - De aandeelhoudersvergadering stelt de begroting vast. - In de statuten van een vennootschap kan nader worden bepaald (in aanvulling op de wettelijke eisen) of de begroting de goedkeuring / instemming van de raad van commissarissen en / of het college van burgemeester en wethouders heeft. In de statuten staat dan tevens op welk moment dit uiterlijk moet gebeuren; dit kan per vennootschap verschillen. - Het college van burgemeester en wethouders is zelfstandig bevoegd tot het instemmen met de begroting. Op grond van het protocol actieve informatieplicht informeert het college zo nodig de raad. Soms kan er op grond van het protocol aanleiding zijn voor een adviesaanvraag.
	Jaarrekening	- De directeur/bestuurder van een vennootschap is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening. - De aandeelhoudersvergadering stelt de jaarrekening vast.
	Plannen	In de statuten van een vennootschap kan zijn bepaald dat voor sommige plannen (zoals strategische plannen, investeringsplannen, meerjarenbegroting, fusieplannen) de instemming van de aandeelhouder(s), dus de gemeente nodig is. Het verlenen van instemming is de bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders. Op grond van het protocol actieve informatieplicht informeert het college zo nodig de raad. Soms kan er op grond van het protocol aanleiding zijn voor een adviesaanvraag.
Gesubsidieerde instelling	Aanvraag Prestatieplan Begroting	- De instelling is verantwoordelijk voor zijn eigen documenten, zoals begroting, jaarrekening, prestatieplan en rapportages. - De gemeente kan als subsidiegever eisen aan deze

BIJLAGE 1: Verdere achtergronden bij verbonden partijen

Type verbonden partij	Document	Wijze van tot stand komen
	Rapportages Rekening	documenten stellen. Deze eisen kunnen algemene eisen zijn, opgenomen in de Algemene Subsidieverordening, of specifieke eisen, opgenomen in de subsidiebeschikking. Eisen zijn bijvoorbeeld dat bij grotere subsidieaanvragen met de aanvraag doorgaans ook de begroting van de instelling dient te worden meegestuurd. En dat er bij de verantwoording (onder andere) een controleverklaring van een accountant wordt meegestuurd. Ook stelt de gemeente eisen aan de prestatieplannen en de rapportages. • In de algemene subsidieverordening zijn termijnen opgenomen waarbinnen een subsidieontvanger zijn stukken moet aanleveren. • De beoordeling van de aanvragen, de verantwoording en de bijbehorende stukken is de bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders. Het verlenen van instemming is de bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders. Op grond van het protocol actieve informatieplicht informeert het college zondig de raad. Soms kan er op grond van het protocol aanleiding zijn voor een adviesaanvraag.

Bij het toekennen van subsidies speelt de Algemene Subsidieverordening een belangrijke rol. Hierin staan de algemene spelregels die de gemeente hanteert bij het beoordelen van aanvragen en verantwoordingen van subsidies. Op grond van de nota *Verbonden partijen in Haarlem* uit 2009 is de Algemene Subsidieverordening aangepast. De hernieuwde nota bevat geen elementen die aanleiding zijn om de Algemene Subsidieverordening aan te passen.

G) Wijziging en beëindigen van een relatie

Het aangaan van een relatie met een verbonden partij of een (grote) gesubsidieerde instellingen doet de gemeente om haar doelstellingen te verwezenlijken. Sommige doelstellingen hebben een permanent karakter, andere doelstellingen zullen op enig moment verwezenlijkt zijn. In beide gevallen is het goed om met enige regelmaat na te gaan of de relatie nog steeds een bijdrage levert aan het realiseren van de beoogde doelstellingen, of dat bijstelling van de relatie nodig is. Beëindiging is daarbij de meest vergaande vorm van bijstelling. Een andere reden voor bijstelling kan zijn, dat niet of niet voldoende wordt voldaan aan de formele voorwaarden of het naleven van de voorwaarden uit de subsidiebeschikking.

Voor het onderzoeken of een relatie nog de juiste vorm heeft en nog bijdraagt aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen, is de meest voor de hand liggende methodiek het opnieuw aflopen van de beslisboom. Aan de hand daarvan ontstaat immers een antwoord op de vraag of het realiseren van de doelstellingen via een verbonden partij nog steeds voor de hand ligt en zo ja, welke juridische vorm daar dan bij past.

De wijze waarop de relatie met een verbonden partij formeel kan worden veranderd hangt af van de juridische vorm daarvan. Daarom volgt hier per type een weergave van de mogelijkheden.

BIJLAGE 1: Verdere achtergronden bij verbonden partijen

Gemeenschappelijke regeling

Aan gemeenschappelijke regelingen nemen altijd meerdere gemeenten deel, die gezamenlijk de inhoud van de regeling bepalen op de gebieden taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Over wijziging en beëindiging wordt meestal slechts in procedurele zin iets vast gelegd. Vaak is dat de bepaling dat een bepaald aantal deelnemers of het dagelijks bestuur een voorstel kan doen. Het algemeen bestuur beslist uiteindelijk, op basis van de verdeling van de stemverhouding zoals die in de regeling is opgenomen. Het is niet mogelijk dat één deelnemer een wijziging zonder steun van andere kan doorvoeren. Omgekeerd kan één deelnemer niet in zijn eentje een wijziging verhinderen. Over het beëindigen (de meest vergaande vorm van wijzigen) en de bijbehorende liquidatie is vaak alleen vastgelegd dat de directeur een voorstel doet aan het bestuur en dat een van de bestuursorganen of een van de deelnemende gemeenten de liquidatie uitvoert. Dit betekent dat zowel wijzigingen als beëindigingen gebeuren op basis van op consensus gericht overleg van de deelnemers en dat past goed in de Nederlandse bestuurstraditie.

De regelingen waar Haarlem in deelneemt zijn in meerderheid gericht op uitvoering van taken en daarom aangegaan door het college van burgemeester en wethouders. Dit betekent dat het college degene is die namens de gemeente wijzigingen en beëindiging voorstelt. Als daarbij sprake is van gevolgen voor het gemeentelijk beleid, legt het college deze voor aan de raad.

Vennootschap

Bij vennootschappen is er een directie die de onderneming bestuurt, een raad van commissarissen die daar toezicht op houdt en aandeelhouders die eigenaar van de vennootschap zijn. De formele taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen vast in het burgerlijk wetboek, specifieke zaken worden geregeld in de statuten en eventueel in een aandeelhoudersovereenkomst. In deze documenten kunnen bepalingen worden opgenomen waarbij bepaalde bevoegdheden bij een ander orgaan worden gelegd of waarbij bepaalde beslissingen instemming / goedkeuring behoeven van een ander orgaan. Er kan bijvoorbeeld worden bepaald dat de benoeming van de directie of het vast stellen van de begroting de instemming moet hebben van de aandeelhouders. Vaak gaat het bij deze bepalingen om zaken die van grote invloed zijn op de bedrijfsvoering en de toekomst van de vennootschap. In de aandeelhoudersovereenkomst worden bovendien afspraken gemaakt over de positie van de aandeelhouders indien er meer dan één aandeelhouder is. In de overeenkomst kan bijvoorbeeld de zeggenschap anders worden geregeld dan op grond van de aandelenverhouding.

In de aandeelhoudersovereenkomst tussen Amersfoort en Haarlem over NV SRO is bijvoorbeeld geregeld dat bepaalde onderwerpen de unanieme instemming moeten hebben van de aandeelhouders, ondanks dat Amersfoort (nog) de meerderheid van de aandelen heeft.

De bepalingen in de statuten over de invloed van de gemeenten als aandeelhouders zijn ook relevant in relatie tot Europese aanbestedingsregels. Indien de gemeenten vergelijkbare invloed hebben als ware het een eigen afdeling, dan kunnen werkzaamheden door de vennootschap via inhuur aanbesteding worden uitgevoerd. Zowel bij Spaarnelanden als SRO is dit het geval.

Het college van burgemeester en wethouders is formeel de aandeelhouder in vennootschappen en het college is daarmee degene die beslist over wijzigingen in de statuten en de aandeelhoudersovereenkomst. Evenals bij gemeenschappelijke regelingen geldt ook hier dat veranderingen die gevolgen hebben voor het gemeentelijk beleid aan de raad worden voorgelegd.

Stichting

Een stichting heeft doorgaans een directeur-bestuurder die de stichting bestuurt en een raad van toezicht die daar toezicht op houdt. In de statuten kunnen bepalingen worden opgenomen over invloed van derden op de stichting, bijvoorbeeld de gemeente. Deze invloed gaat meestal over het recht van (eerste) benoeming van de directeur of leden van de raad van toezicht en instemmingsrecht bij

BIJLAGE 1: Verdere achtergronden bij verbonden partijen

wijziging van de statuten. Omdat een gemeente geen eigenaar is van een stichting, is de invloed in vergelijking met een gemeenschappelijke regeling of vennootschap kleiner. Wel heeft de gemeente (grote) invloed indien aan een stichting een subsidie wordt verleend. Dat is ook de reden dat Haarlem grote gesubsidieerde instellingen voor wat betreft het onderhouden van de relatie met de gemeente gelijk geschakeld worden met formele verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen).

BIJLAGE 2: Bijdragen aan verbonden partijen en gesubsidieerde instellingen

Op basis van de situatie per 1 januari 2015.

Formele verbonden partijen:	Verantwoordelijke hoofdafdeling	Bijdrage volgens begroting 2015 x € 1.000
A) Gemeenschappelijke regelingen		
• GR Veiligheidsregio Kennemerland	VVH	14.986
• GR Regionaal Historisch Centrum in Noord-Holland	STZ	1.876
• GR Recreatieschap Spaarnwoude	STZ	288
• GR Omgevingsdienst IJmond	VVH	1.180
• GR Werkvoorzieningschap Zuid-Kennemerland	SZW	17.972
• GR Cocensus	CS	2.794
• GR Bereikbaarheid Zuid-Kennemerland	STZ	340
• GR Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten Regio West-Kennemerland	STZ	1.943
• GR Zandvoort-Haarlem	SZW&STZ	pm
		-
B) Stichting		
• Stichting Parkmanagement Waarderpolder	STZ	33
C) Vennootschappen		
• GEM Schalkwijk	GOB	-
• NV SRO *)	STZ & CS	4.684
• Spaarnelanden NV	GOB & CS	29.400
• Werkpas Holding BV	CS	1.952
• BNG	CS	-
• NV Nuon Energy	CS	-
• Alliander	CS	-

Gesubsidieerde instellingen boven de € 500.000	Verantwoordelijke hoofdafdeling	Subsidie volgens begroting 2015 x € 1.000
• Stichting Blijfgroep	STZ	1.533
• Stichting Zorgbalans	STZ	729
• MEE NH	STZ	1.700
• Brijder Verslavingszorg (Parnassagroep bv)	STZ	pm
• HVO-Querido	STZ	pm
• Stichting Dock	STZ	2.545
• Haarlem Effect	STZ	2.103

Bijlage 2: Bijdragen aan verbonden partijen en grote gesubsidieerde instellingen

Gesubsidieerde instellingen boven de € 500.000	Verantwoordelijke hoofdafdeling	Subsidie volgens begroting 2015 <i>x € 1.000</i>
● Stichting Kontext	STZ	2.078
● Jeugdgezondheidszorg Kennemerland (Viva)	STZ	2.875
● Stichting Spaarne Peuters	STZ	1.372
● Stichting SportSupport Kennemerland	STZ	322
● Stichting Bibliotheek Zuid-Kennemerland	STZ	4.697
● Stichting Haarlem Marketing *)	STZ	672
● Stichting Frans Halsmuseum De Hallen Haarlem	STZ	3.084
● Stichting Stadsschouwburg en Philharmonie Haarlem	STZ	5.516
● Stichting Patronaat	STZ	1.524
● Stichting Toneelschuur	STZ	2.002
● Stichting Hart	STZ	1.690

*) De stichting Haarlem Marketing en de vennootschap NV SRO zijn zowel formeel verbonden partij als ontvanger van een subsidie. De subsidie aan NV SRO is meer dan € 500.000, waardoor de vennootschap in beide categorieën valt. Voor de eenvoud is zij echter alleen als verbonden partij opgenomen.

BIJLAGE 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij

- A) GR Veiligheidsregio Kennemerland
- B) GR Regionaal Historisch Centrum in Noord-Holland
- C) GR Recreatieschap Spaarnwoude
- D) GR Omgevingsdienst IJmond
- E) GR Werkvoorzieningschap Zuid-Kennemerland
- F) Werkpas Holding BV
- G) GR Cocensus
- H) GR Bereikbaarheid Zuid-Kennemerland
- I) GR Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten Regio West-Kennemerland
- J) GR Zandvoort-Haarlem
- K) NV SRO
- L) Spaarnelanden nv
- M) GEM Schalkstad
- N) Bank Nederlandse Gemeenten nv
- O) NV Nuon Eenergy
- P) Alliander nv
- Q) Stichting Parkmanagement Waarderpolder

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

A) GR Veiligheidsregio Kennemerland

Naam:	Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland
Soort:	Openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid en personeel.
Aangegaan door:	Wettelijk verplichte regeling, waar de gemeenten in de regio aan moeten deelnemen. Op grond van de wet zijn het de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemers die de regeling aangaan.
Deelnemers:	Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaamwoude, Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Uitgeest, Velsen en Zandvoort
Doel:	De veiligheidsregio heeft de volgende door de wet Veiligheidsregio's bepaalde taken: a) het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises; b) het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald; c) het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak brandweezorg (het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt; het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand); d) het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing; e) het instellen en in stand houden van een brandweer; f) het instellen en in stand houden van een GHOR; g) het voorzien in de meldkamerfunctie; h) het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel; i) het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de onder d, e, f, en g genoemde taken
Samenstelling algemeen bestuur:	1. Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. 2. De voorzitter van de het algemeen bestuur wordt bij koninklijk besluit benoemd uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. 3. De colleges wijzen uit hun midden voor elk lid een plaatsvervangend lid aan. 4. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt op het moment dat het lid de hoedanigheid van burgemeester verliest. Artikel 16: Besluitvorming 1. Het algemeen bestuur vergadert tenminste tweemaal per jaar. 2. Het algemeen bestuur besluit bij meerderheid van stemmen. Bij het staken der stemmen geeft de stem van de voorzitter de doorslag. De voorzitter oefent zijn doorslaggevende stem alleen uit in een volgende vergadering wanneer in deze vergadering de stemmen over hetzelfde onderwerp opnieuw staken. 3. De verdeling van de stemmen is als volgt: a) twee stemmen voor het lid afkomstig van de gemeenten Haarlemmerliede en Spaamwoude, Uitgeest en Zandvoort; b) vier stemmen voor het lid afkomstig van de gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Heemskerk en Heemstede;

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

Naam:	Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland
	c) acht stemmen voor het lid afkomstig van de gemeente Velsen; d) d. vijftien stemmen voor het lid afkomstig van de gemeenten Haarlem en Haarlemmermeer.
bestuurscommissie openbare veiligheid	Samenstelling 1. De bestuurscommissie openbare veiligheid bestaat uit tien leden. 2. De bestuurscommissie openbare veiligheid kiest uit haar midden een voorzitter. De voorzitter is geen lid van het dagelijks bestuur. 3. De leden van de bestuurscommissie openbare veiligheid zijn de burgemeesters van de gemeenten. Bevoegdheden 1. De bestuurscommissie openbare veiligheid is bevoegd de belangen van de gemeenten te behartigen 2. op het gebied van de brandweer zoals omschreven in artikel 8 van deze regeling. 3. De bestuurscommissie openbare veiligheid is bevoegd de belangen van de gemeenten te behartigen op het gebied van de GHOR. 4. De bestuurscommissie fungeert als overlegplatform voor onderwerpen op het gebied van veiligheid en brandweer voor zover deze het verzorgingsgebied van de deelnemende gemeenten gezamenlijk betreffen. Besluitvorming 1. De bestuurscommissie openbare veiligheid vergadert zo dikwijls als zij dit nodig oordeelt. 2. De bestuurscommissie openbare veiligheid besluit bij meerderheid van stemmen. 3. De verdeling van de stemmen is als volgt: a) twee stemmen voor het lid afkomstig van de gemeenten Haarlemmerliede en Spaamwoude, Uitgeest en Zandvoort; b) vier stemmen voor het lid afkomstig van de gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Heemskerk en Heemstede; c) acht stemmen van het lid afkomstig van de gemeente Velsen; d) d. vijftien stemmen voor het lid afkomstig van de gemeenten Haarlem en Haarlemmermeer.
bestuurscommissie publieke gezondheid	Samenstelling 1. De bestuurscommissie publieke gezondheid en maatschappelijke zorg bestaat uit tien leden. 2. De bestuurscommissie publieke gezondheid en maatschappelijke zorg kiest uit haar midden een voorzitter. De voorzitter is geen lid van het dagelijks bestuur. 3. De leden van de bestuurscommissie publieke gezondheid en maatschappelijke zorg zijn de wethouders van de gemeenten die publieke gezondheidszorg of maatschappelijke zorg in hun portefeuille hebben. Bevoegdheden 1. De bestuurscommissie is bevoegd de belangen van de gemeenten te behartigen op het gebied van de taken van de GGD zoals omschreven in artikel 10 van deze regeling. 2. De bestuurscommissie fungeert als overlegplatform voor onderwerpen op het gebied van gezondheid, maatschappelijke zorg en jeugd voor

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

Naam:	Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland
	zover deze het verzorgingsgebied van de deelnemende gemeenten gezamenlijk betreffen. Besluitvorming 1. De bestuurscommissie publieke gezondheid en maatschappelijke zorg vergadert zo dikwijls als zij dit nodig oordeelt. 2. De bestuurscommissie publieke gezondheid en maatschappelijke zorg besluit bij meerderheid van stemmen. 3. De verdeling van de stemmen is als volgt: a) twee stemmen voor het lid afkomstig van de gemeenten Haarlemmerliede en Spaamwoude, Uitgeest en Zandvoort; b) vier stemmen voor het lid afkomstig van de gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Heemskerk en Heemstede; c) acht stemmen van het lid afkomstig van de gemeente Velsen; d) vijftien stemmen voor het lid afkomstig van de gemeenten Haarlem en Haarlemmermee
Samenstelling dagelijks bestuur:	1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter, zoals aangewezen in de Wet Veiligheidsregio's, de burgemeester van Haarlemmermeer, de burgemeester van Velsen en twee leden van de bestuurscommissie publieke gezondheid en maatschappelijke zorg, aan te wijzen door het algemeen bestuur binnen een maand na het aantreden van het algemeen bestuur. 2. De leden van het dagelijks bestuur zijn afkomstig uit vijf verschillende gemeenten.
Ambtelijk verantwoordelijk:	Hoofdafdeling Veiligheid, Vergunningen en handhaving; afdeling veiligheid en handhaving; team openbare orde en veiligheid Hoofdafdeling Stadszaken; afdeling Wonen, Welzijn, Gezondheid en Zorg.
Belang Haarlem:	31%
Bijdrage Haarlem 2015:	€ 2.545.000 bijdrage GGD basispakket € 12.441.000 bijdrage regionale brandweertaken
Vermogen:	€ 3,4 miljoen eigen vermogen (raming 31-12-2014) € 27,6 miljoen vreemd vermogen (raming 31-12-2014)
Website:	www.vrk.nl
Beschrijving Haarlem:	De gemeenschappelijke regeling VRK stamt van 1 januari 2008. De VRK is de rechtsoptvolger van de Hulpverleningsdienst Kennemerland (HDK). Op 1 januari 2008 wordt de HDK omgezet in de VRK, vooruitlopend op de in 2010 in werking getreden Wet veiligheidsregio's. Op 1 juli 2008 zijn alle gemeentelijke brandweerkorpsen in het regionale korps Kennemerland opgegaan. De VRK heeft sindsdien de volgende taken voor de gemeenten in de veiligheidsregio Kennemerland: - het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises; - het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises; - het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing; - het instellen en in stand houden van een brandweer; - het instellen en in stand houden van een GHOR; - het voorzien in de meldkamerfunctie; - het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel.
Actualiteit:	- Overgaan Meld-, Informatie- en Coördinatiecentrum Kennemerland (MICK) naar Landelijke Meldkamerorganisatie.

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

Naam:	Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland
	- Herijkingsonderzoek van het Rijk naar het onderdeel Veiligheid in het gemeentefonds en de BDUR financiering van de veiligheidsregio's. - Brandweer Nederland gaat meer energie steken in preventie. - De ontwikkelingen op het gebied van de jeugd zijn ook van grote betekenis voor de jeugdgezondheidszorg. - De gemeente Uitgeest onderzoekt of het mogelijk is om over te gaan van de VRK naar de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord, vanwege hun in het algemeen sterkere oriëntatie op gemeenten in die regio.
Rol opdrachtgever:	De opdrachtgevende rol is verdeeld over twee functies. Voor openbare orde en veiligheid is de burgemeester opdrachtgever, in zijn rol als zelfstandig bestuursorgaan (en niet als voorzitter van het college). Voor volksgezondheid is de portefeuillehouder volksgezondheid opdrachtgever.
Rol eigenaar:	Portefeuillehouder financiën

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

B) GR Regionaal Historisch Centrum in Noord-Holland

Naam:	Regionaal Historisch Centrum in Noord-Holland
Soort:	Openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid en personeel.
Aangegaan door:	Colleges van burgemeester en wethouders en raden van de deelnemers
Deelnemers:	Rijk (ministerie van OCW), Haarlem en Velsen
Doel:	Artikel 2: 1. Er is een openbaar lichaam, Regionaal Historisch Centrum in Noord-Holland, dat gevestigd is in Haarlem. 2. Het Regionaal Historisch Centrum in Noord-Holland is ingesteld met het doel de belangen van de minister en de gemeenten bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden en de collecties die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Noord-Holland en in de archiefbewaarplaatsen van de gemeenten in gezamenlijkheid te behartigen. Het Regionaal Historisch Centrum in Noord-Holland is mede ingesteld met het doel diensten aan derden te leveren ten aanzien van het beheer van archiefbescheiden en collecties. 3. Aan het Regionaal Historisch Centrum in Noord-Holland zijn daartoe de navolgende werkzaamheden, taken en bevoegdheden van de minister en de gemeenten opgedragen: a. de beheerstaken, te onderscheiden in het behouden, bewerken en benutten van de archiefbescheiden die berusten in de in het tweede lid genoemde archiefbewaarplaatsen; b. de taken en bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 15, derde lid, 16, tweede lid, 17, 18, 20, 26, tweede lid, 31 en 32 van de Archiefwet 1995; c. het adviseren en het doen van voorstellen aan de minister en de gemeenten over de taken en bevoegdheden, die door de minister of de gemeenten worden uitgevoerd ingevolge de artikelen 5, 6, 7, 8, 12, 13, 15, eerste en tweede lid, 30 en 32, tweede lid, van de Archiefwet 1995; d. het verrichten van door de minister of de gemeenten opgedragen andere taken die verband houden met de behartiging van de belangen, bedoeld in het tweede lid.
Samenstelling algemeen bestuur:	Artikel 4: 1. Het algemeen bestuur bestaat uit zes leden. 2. De minister wijst drie leden aan. 3. De raad van de gemeente Haarlem wijst twee leden aan: a. uit de wethouders één lid; b. de burgemeester. 4. De raad van de gemeente Velsen wijst uit de wethouders één lid aan. Artikel 5: 1. Het algemeen bestuur wijst de burgemeester van de gemeente Haarlem aan als voorzitter van het bestuur van het Regionaal Historisch Centrum in Noord-Holland.
Samenstelling dagelijks bestuur:	1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en de overige leden van het algemeen bestuur.
Ambtelijk verantwoordelijk:	Hoofdafdeling Stadszaken, afdeling economie en cultuur
Belang Haarlem:	37%
Bijdrage Haarlem 2015:	€ 1.742.345
Vermogen:	€ 3,4 miljoen eigen vermogen (raming 31-12-2014) € 1,0 miljoen vreemd vermogen (raming 31-12-2014)
Website:	http://www.noord-hollandsarchief.nl/
Beschrijving Haarlem:	Het Noord-Hollands Archief is op 1 februari 2005 ontstaan door een fusie

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

Naam:	Regionaal Historisch Centrum in Noord-Holland
	tussen de Archiefdienst voor Kennemerland (AVK) en het Rijksarchief in Noord-Holland (RANH). De instelling heeft alle taken en bevoegdheden overgenomen van de twee gefuseerde archiefdiensten en functioneert als rijksarchief in de provincie Noord-Holland en als regionaal archief voor twaalf aangesloten gemeenten. Voor Haarlem fungeert het Noord-Hollands Archief als gemeentelijke archiefbewaarplaats en is de directeur van het Archief tevens de gemeente-archivaris. Daarnaast beheert het Noord-Hollands Archief de polderarchieven van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en het Hoogheemraadschap van Rijnland.
Actualiteit:	In de komende jaren zal NHA verder werken aan de ontwikkeling van en de advisering over het e-depot. Met de gemeente Haarlem en het Nationaal Archief wordt een pilot gedaan, gericht op uitplaatsing van het digitale archief van de gemeente. Het doel is te komen tot een efficiënte en betrouwbare afstemming van het digitale archiefbeheer.
Rol opdrachtgever:	Portefeuillehouder Cultuur
Rol eigenaar:	Portefeuillehouder Financiën

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

C) GR Recreatieschap Spaarnwoude

Naam:	Recreatiegebied Spaarnwoude
Doel:	Besturen en beheren van het recreatiegebied Spaarnwoude.
Deelnemers:	Amsterdam, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Haarlemmermeer, Velsen, Provincie Noord-Holland.
Aangegaan door:	De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten.
Samenstelling algemeen bestuur:	- Elk van de colleges van de deelnemende gemeenten wijst uit zijn midden één lid aan, die hem in het gemeenschappelijk orgaan vertegenwoordigt. De provincie is vertegenwoordigd door de gedeputeerde, tevens voorzitter van het AB; - besluiten worden genomen bij gewone meerderheid van stemmen, waarbij elk lid één stem heeft.
Samenstelling dagelijks bestuur:	De samenstelling van het dagelijks bestuur komt overeen met de samenstelling van het Algemeen Bestuur.
Ambtelijk verantwoordelijk:	Hoofdafdeling Stadszaken, afdeling Openbare ruimte, Groen en Verkeer
Belang Haarlem:	13%
Bijdrage Haarlem 2015:	€ 288.239
Vermogen:	€ 1,4 miljoen eigen vermogen (raming 31-12-2014) € 1,4 miljoen vreemd vermogen (raming 31-12-2014)
Website:	www.spaarnwoude.nl
Beschrijving Haarlem:	De gemeenschappelijke regeling dateert uit 1971 en heeft tot doel het bevorderen van een evenwichtige openluchtrecreatie en het hiermee in relatie tot stand brengen en bewaren van een natuurlijk milieu en landschap. De participanten dragen gezamenlijk zorg voor het beheer en ontwikkeling van dit openbare gebied dat grotendeels samenvalt met de Bufferzone Amsterdam-Haarlem. Ook het toezicht op en handhaven van de Algemene Verordening Spaarnwoude maakt onderdeel uit van het beheer. Het werkingsgebied betreft het Recreatiegebied Spaarnwoude (oud), in totaal ca. 2700 ha. In 2008 is, conform gemaakte bestuurlijke afspraken, de GRS gewijzigd als gevolg van de toevoeging van nieuwe groen- en recreatiegebieden (Spaarnwoude nieuw) in Haarlemmermeer noord en in westelijk Amsterdam (deelgebieden Boseilanden, Groene Weelde, Groene Carré zuid en west, Park Zwanenburg, Tuinen van West in totaal ca. 350 ha). De in aanleg zijnde deelgebieden Buitenschot, Park Zwaanshoek-noord, Park Vijfhuizen en volgende fasen in Tuinen van West, zullen de komende jaren hier nog aan worden toegevoegd. Het sinds 2008 toegevoegde groenareaal betreft enerzijds de taakstelling uit het Strategisch Groen Project (SGP/Recreatie om de Stad-RodS) en anderzijds nieuwe gebieden die door Stichting Mainport & Groen (SMG) zijn gerealiseerd. Aan het totale recreatieschapsgebied worden jaarlijks ca. 5,5 miljoen bezoeken gebracht. De uitvoeringsorganisatie in opdracht van het Recreatieschap Spaarnwoude is Recreatie Noord-Holland NV (100% aandeelhouder is provincie Noord-Holland). Deze vennootschap is in 2004 ontstaan uit de verzelfstandigde provinciale afdeling Groenbeheer en voert het beheer & toezicht, aanlegprojecten en ondersteunende taken uit voor alle 6 recreatieschappen in Noord-Holland.
Actualiteit:	- Uitvoering bezuinigingsmaatregelen in beheer en onderhoud; - In beheer nemen van de gebieden Tuinen van West (Amsterdam) en Park Zwaanshoek-Noord;

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

Naam:	Recreatiegebied Spaarnwoude
	- Uitwerking bezuinigings- en ontwikkelingsopgaven voor zover niet passend in vastgesteld beleid. - De provincie Noord-Holland (voorzitter van eht schap) heeft in 2010 het initiatief genomen om samen met de participanten een Ontwikkelingsvisie voor de Bufferzone Spaarnwoude op te stellen. Deze ‘Ontwikkelingsvisie Groengebied Amsterdam-Haarlem 2040, bufferzone in een Metropolitaan Landschap’ is in 2013 gereed gekomen en begin 2014 bekrachtigd in een bestuurlijk akkoord.
Rol opdrachtgever:	Portefeuillehouder Duurzaamheid, Mobiliteit en Beheer en onderhoud
Rol eigenaar:	Portefeuillehouder Financiën

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

D) GR Omgevingsdienst IJmond

Naam:	Omgevingsdienst IJmond
Doel:	Uitvoeren van taken vergunningverlening, toezicht en handhaving op het terrein van milieu en voor enkele andere taken zoals vastgelegd in de afspraken uit 2009.
Deelnemers:	Beverwijk, Haarlem, Heemskerk, Uitgeest, Velsen en de provincie Noord-Holland
Aangegaan door:	De colleges van burgemeester en wethouders en Gedeputeerde Staten
Samenstelling algemeen bestuur:	1. Het algemeen bestuur bestaat uit elf leden, te weten: a. twee leden, aan te wijzen door de raad uit zijn midden, en uit het college van burgemeester en wethouders van gemeente Beverwijk, inclusief de voorzitter; b. twee leden, aan te wijzen door en uit het midden van het college van burgemeester en wethouders van gemeente Haarlem, inclusief de voorzitter, c. twee leden, aan te wijzen door de raad uit zijn midden, en uit het college van burgemeester en wethouders van gemeente Heemskerk, inclusief de voorzitter, d. één lid, aan te wijzen door de raad uit zijn midden, en uit het college van burgemeester en wethouders van gemeente Uitgeest, inclusief de voorzitter, e. drie leden, aan te wijzen door de raad uit zijn midden, en uit het college van burgemeester en wethouders van gemeente Velsen, inclusief de voorzitter; f. één lid, aan te wijzen door en uit het midden van het college van gedeputeerde staten van provincie Noord-Holland, inclusief de voorzitter. 2. De raden van de gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Velsen wijzen elk ten minste één deel uitmakend het lid, van college, als lid het aan, algemeen van bestuur. Het algemeen bestuur wijst een collegelid aan als voorzitter.
Samenstelling dagelijks bestuur:	1. Het dagelijks bestuur bestaat uit voorzitter en vijf leden. 2. Van de in het eerste lid bedoelde leden worden naast de voorzitter vijf leden door en uit het algemeen bestuur aangewezen. Uit elk der deelnemers wordt één lid – deel uitmakend van het college- als lid van het dagelijks bestuur aangewezen.
Ambtelijk verantwoordelijk:	Hoofdafdeling Stadszaken, afdeling Milieu
Belang Haarlem:	15 %
Bijdrage Haarlem 2015:	€ 1.1180.000
Vermogen:	€ 0,6 miljoen eigen vermogen (raming 31-12-2014) € 10,2 miljoen vreemd vermogen (31-12-2013)
Website:	www.milieudienst-ijmond.nl
Beschrijving Haarlem:	Uitvoeren van taken vergunningverlening, toezicht en handhaving op het terrein van milieu en voor enkele andere taken zoals vastgelegd in de afspraken uit 2009.
Actualiteit:	Toetreden van Purmerend en Beemster in 2015, wat naar inschatting voor Haarlem financieel weinig betekent. Door middel van een pilot wordt invulling gegeven aan de samenwerking met de omgevingsdienst NoordZeeKanaalGebied. Naar verwachting heeft dit in 2015 geen financiële consequenties
Rol opdrachtgever:	Portefeuillehouder Milieu
Rol eigenaar:	Portefeuillehouder Financiën

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

E) GR Werkvoorzieningschap Zuid-Kennemerland

Naam:	Gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Zuid-Kennemerland (Paswerk)
Soort:	Openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid en personeel.
Aangegaan door:	Colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemers
Doel:	Uitvoering Wet Sociale Werkvoorziening
Deelnemers:	Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemstede en Zandvoort
Samenstelling algemeen bestuur:	- Het algemeen bestuur bestaat uit 5 leden, de voorzitter daarin begrepen. - De colleges van B&W wijzen uit hun midden, de voorzitter daarin begrepen, ieder één lid aan. - In de vergadering van het algemeen bestuur heeft het lid vanuit Haarlem 4 stemmen, de leden uit Heemstede en Bloemendaal ieder 2 stemmen en de leden uit Zandvoort en Haarlemmerliede en Spaarnwoude ieder één stem.
Samenstelling dagelijks bestuur:	- Het dagelijks bestuur wordt gekozen uit het algemeen bestuur en bestaat uit 5 leden. - In de vergadering van het dagelijks bestuur heeft ieder lid één stem. - Feitelijk bestaat het dagelijks bestuur uit dezelfde vijf leden als het algemeen bestuur
Ambtelijk verantwoordelijk:	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Belang Haarlem:	85 %
Bijdrage Haarlem 2015:	€ 18.526.153 (excl. subsidie uitstroom duurzame arbeid van € 3.000.000)
Vermogen:	€ 6,0 miljoen eigen vermogen (31-12-2013) € 7,6 miljoen vreemd vermogen (31-12-2013)
Website:	www.paswerk.nl
Beschrijving Haarlem:	- Gemeenten zijn wettelijk verplicht om de WSW uit te voeren. Veel gemeenten doen dit gezamenlijk om een voldoende schaalgrootte te hebben. De meest voorkomende juridische vormen zijn stichting en gemeenschappelijke regeling. - De regeling is aangegaan door de colleges van de deelnemers, die daartoe hun bevoegdheden op grond van de Wet Sociale Werkvoorziening en de daarmee samenhangende wetten en regelingen hebben overgedragen aan het bestuur van de regeling. - De deelnemers hebben niet hun beleidsmatige bevoegdheden overgedragen. - De werkzaamheden zijn nader geregeld in dienstverleningsovereenkomsten met elk van de deelnemers. - Aan het werkvoorzieningsschap zijn geen verordenende bevoegdheden ingevolge de Wet Sociale Werkvoorziening en de uit deze wet voortvloeiende wettelijke voorschriften toegekend.
Actualiteit:	- Participatiewet (invoering 1-1-2015) - Vertrek BV's uit Gemeenschappelijke regeling, splitsing SW-bedrijf en bedrijven voor re-integratie en dagbesteding per 1-1-2015 - Uitvoering rapport "Optimalisering verdienvermogen"
Rol opdrachtgever:	Portefeuillehouder Sociale Zaken
Rol eigenaar:	Portefeuillehouder Financiën

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

F) Werkpas Holding BV

Naam:	Werkpas Holding BV
Doel:	Re-integratie, bemiddeling en dagbesteding
Aandeelhouders:	Haarlem voor 90%, Zandvoort voor 10%
Samenstelling raad van commissarissen	Nog formeel te bepalen, waarschijnlijk portefeuillehouders Financiën van beide gemeenten.
Directeur-bestuurder:	Cees Boon
Ambtelijk verantwoordelijk:	Hoofdafdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid (opdrachtgever) Stafafdeling Concernstaf (aandeelhouder)
Belang Haarlem:	90%
Bijdrage Haarlem 2015:	Haarlem geeft opdracht voor re-integratietaken voor ca € 1,7 mln en voor dagbesteding ca € 0,25 mln
Aandelenkapitaal Haarlem	€ 16.400,- (164 aandelen ad €100,-)
Vermogen:	eigen vermogen €0,4 min (raming 1-1-2015) vreemd vermogen € 0,0 (raming 1-1-2015)
Website:	www.paswerk.nl
Beschrijving Haarlem:	- De gemeenten Haarlem en Zandvoort brengen hun activiteiten voor re-integratie, bemiddeling en dagbesteding onder bij Werkpas Holding. Daarvoor ontvangt Werkpas bevoorschotting. - Portefeuillehouders Sociale Zaken fungeren als inhoudelijk opdrachtgever. Portefeuillehouders Financiën houden toezicht en fungeren als eigenaar/aandeelhouder.
Actualiteit:	- Participatiewet (invoering 1-1-2015) - Vertrek uit Gemeenschappelijke regeling, splitsing SW-bedrijf en bedrijven voor re-integratie, bemiddeling en dagbesteding per 1-1-2015. Deze BV's worden ondergebracht in de Werkpas Holding. Het gaat om Pasmach, Werkpas, Werkdag en Leerwerkbedrijven Kennemerland (ook wel 'Perspectief'). - Governance structuur vaststellen (januari/februari 2015) en begroting 2015 vaststellen (januari) - Nieuw op te zetten entiteit in 2015 (o.a. textielverwerking).
Rol opdrachtgever:	Portefeuillehouder Sociale Zaken
Rol eigenaar:	Portefeuillehouder Financiën

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

G) GR Cocensus

Naam:	Gemeenschappelijke regeling Cocensus
Soort:	Openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid en personeel.
Deelnemers:	Haarlem, Haarlemmermeer, Hillegom, Beverwijk, Oostzaan, Wormerland, Alkmaar, Bergen, Graft-de Rijp, Heerhugowaard, Langedijk en Schermer.
Aangegaan door:	Colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemers
Doel:	De regeling wordt getroffen in het belang van een zo doelmatig mogelijk beheer en uitvoering van werkzaamheden met betrekking tot: de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen, heffingen en rechten; de uitvoering van kwijtschelding; de Wet waardering onroerende zaken, waaronder tevens wordt begrepen de administratie van vastgoedgegevens en het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden. Cocensus kan de deelnemers adviseren omtrent de voorbereiding en opstelling van belastingbeleid en belastingverordeningen.
Samenstelling algemeen bestuur:	Aan het hoofd van Cocensus staat het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur bestaat uit twaalf leden, inclusief de voorzitter. Elk van de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemers wijst uit zijn midden één lid aan die hem in het algemeen bestuur vertegenwoordigt, alsmede een plaatsvervangend lid, dat het lid bij verhindering vervangt. De stemverhouding wordt vastgesteld aan de hand van de jaarlijkse bijdrage aan Cocensus, met dien verstande dat iedere deelnemer met een bijdrage van meer dan € 3 miljoen 5 stemmen, ≥ € 2 miljoen en ≤ € 3 miljoen 4 stemmen, ≥ € 1 miljoen en < € 2 miljoen 3 stemmen, ≥ € 500.000 en < € 1 miljoen 2 stemmen en minder dan € 500.000 1 stem heeft.
Samenstelling dagelijks bestuur:	Het dagelijks bestuur bestaat uit: a. de voorzitter; b. vier leden, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen, met dien verstande dat de voorzitter en twee leden uit de deelnemers met drie of meer stemmen wordt aangewezen en twee leden uit de deelnemers met minder dan drie stemmen.
Ambtelijk verantwoordelijk:	Concernstaf, afdeling Concerncontrol.
Belang Haarlem:	24,7%
Bijdrage Haarlem 2015:	€ 2.794.100
Vermogen eind:	€ nihil eigen vermogen (raming 31-12-2014) € 7,1 miljoen vreemd vermogen (31-12-2013)
Website:	www.cocensus.nl
Beschrijving Cocensus:	Cocensus heft en int alle gemeentelijke belastingen voor Haarlem op basis van het door Haarlem vastgestelde beleid voor heffing en inning. Voor een efficiënte (lees: goedkope) bedrijfsvoering van Cocensus wordt de uitvoering voor alle deelnemers zoveel mogelijk op dezelfde manier gedaan. Deze harmonisatie van de uitvoering gebeurt in goed overleg tussen de deelnemers en Cocensus. Het is uiteindelijk de deelnemer die beslist hoe voor zijn gemeente de uitvoering door Cocensus moet gebeuren.
Actualiteit	Voor 2015 wordt nog een beperkte uitbreiding van de Gemeenschappelijke regeling voorzien door de toetreding van de gemeente Den Helder.

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

Rol opdrachtgever:	De portefeuillehouder Financiën is verantwoordelijk voor heffing en inning van de gemeentelijke belastingen en heeft daardoor de rol van opdrachtgever richting Cocensus. Zijn belang is het tijdig, juist en volledig heffen en innen van de gemeentelijke belastingen, inclusief de bijbehorende kwijtscheldingmogelijkheden.
Rol eigenaar:	De deelnemende gemeenten zijn gezamenlijk te beschouwen als eigenaar van de regeling. Zij zijn verantwoordelijk voor de continuïteit van de uitvoering van de werkzaamheden. De beide wethouders van Haarlem die lid zijn van het bestuur van Cocensus voeren deze rol gezamenlijk uit.

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

H) GR Bereikbaarheid Zuid-Kennemerland

Naam:	Gemeenschappelijke regeling Bereikbaarheid Zuid-Kennemerland
Soort:	Gemeenschappelijke orgaan zonder rechtspersoonlijkheid en zonder personeel
Doel:	Artikel 3 De regeling dient om de door de raden van de deelnemers genomen besluiten inzake samenwerking op het gebied van bereikbaarheid in onderlinge afspraken vast te leggen en aldus over een langdurige periode te borgen. De door de raden van de deelnemers genomen besluiten betreffen met name de instelling van een Regionaal Mobiliteitsfonds, de in regionaal verband te realiseren projecten en maatregelen en de prioritering daarvan en de toedeling van bijdragen daarvoor.
Deelnemers:	Bloemendaal, Haarlem, Heemstede en Zandvoort
Aangegaan door:	colleges van burgemeester en wethouders
Enkelvoudig bestuur:	- Elk van de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemers wijst uit zijn midden één lid aan. - Het lid dat is aangewezen door het college van de gemeente Haarlem vervult de functie van voorzitter van het orgaan. - Besluiten van het orgaan worden bij meerderheid van stemmen genomen, waarbij elk van de deelnemers één stem heeft.
Ambtelijk verantwoordelijk:	Hoofdafdeling Stadszaken; afdeling openbare ruimte, groen en verkeer.
Bijdrage Haarlem 2015:	€ 340.000
Vermogen:	€ 1.226.000 eigen vermogen (raming 31-12-2014) Geen vreemd vermogen
Website:	www.zklbereikbaarheid.nl
Beschrijving Haarlem:	De gemeenschappelijke regeling is bedoeld als overleg- en afstemmingsorgaan van de deelnemende gemeenten, ter bevordering van de bereikbaarheid van de regio. Een van de middelen om de bereikbaarheid te bevorderen zijn financiële storting van de deelnemers in een mobiliteitsfonds. De hoogte van de storting is in gezamenlijk overleg voorafgaand aan het instellen van de regeling al bepaald. Het mobiliteitsfonds wordt namens het orgaan beheerd. Het orgaan doet voorstellen aan de raden over de besteding. Op basis van de besluitvorming door de raden zorgt het orgaan voor de toekenning van bijdragen en uitkering aan de deelnemende gemeente(n) die projecten (laten) uitvoeren. Eén van de deelnemende verzorgt de secretariële ondersteuning van het orgaan en een gemeente voert de financiële administratie. Momenteel worden beide taken door Haarlem uitgevoerd.
Actualiteit:	Diverse regionale bereikbaarheidsprojecten uit de regionale bereikbaarheidsvisie worden (mede)gefinancierd vanuit het regionale mobiliteitsfonds.
Rol opdrachtgever:	Portefeuillehouder Verkeer en vervoer
Rol eigenaar:	Portefeuillehouder Financiën

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

I) GR Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten Regio West-Kennemerland

Naam:	Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten Regio West-Kennemerland
Soort:	Gemeenschappelijke regeling van dienstverlening met een Gemeenschappelijk orgaan
Deelnemers:	De gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemskerk, Heemstede, Uitgeest, Velsen en Zandvoort.
Aangegaan door:	De colleges van burgemeester en wethouders
Doel:	Deze regeling is aangegaan ten behoeve van het efficiënt en doelmatig samenwerken op het gebied van bestrijding van verzuim en voortijdig schoolverlaten teneinde een reductie van beide te bewerkstelligen.
Taken:	1. Perceel 1 omvat taken op het gebied van de administratie en registratie, in het kader van toezicht op de naleving van de Leerplichtwet en de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie, welke aan de deelnemende gemeenten zijn toegekend in het kader van het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet 1969 en de registratie van voortijdig schoolverlaters in het kader van de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie. 2. Perceel 2 omvat overige taken in het kader van toezicht op de naleving van de Leerplichtwet; Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Velsen nemen geen deel aan dit perceel en voeren deze taak zelf uit. 3. Perceel 3 omvat overige taken in het kader van de uitvoering van de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie
Enkelvoudig bestuur:	- Elk van de colleges van de deelnemende gemeenten wijst uit zijn midden één lid aan (wethouder met de portefeuille onderwijs), die hem in het gemeenschappelijk orgaan vertegenwoordigt - De voorzitter en de vice-voorzitter van het gemeenschappelijk orgaan worden in de eerste vergadering van elke zittingsperiode door de leden van het gemeenschappelijk orgaan aangewezen - Besluiten worden genomen bij gewone meerderheid van stemmen, waarbij elk lid één stem heeft. Leden mogen uitsluitend stemmen over onderwerpen in die percelen waaraan zij ook deelnemen.
Ambtelijk verantwoordelijk:	Hoofdafdeling Stadszaken; afdeling Jeugd, Onderwijs en Sport; Regionaal Bureau Leerplicht en RMC West-Kennemerland (Leerplein).
Belang Haarlem:	De gemeente Haarlem is centrumgemeente voor de gemeenschappelijke regeling. Facilitair valt het regionale bureau onder de gemeente Haarlem, die het personeel in dienst heeft, de middelen beheert en het beleid coördineert.
Bijdrage Haarlem 2015:	€ 1.943.892
Vermogen:	n.v.t., onderdeel van gemeente Haarlem
Website:	www.leerplein-mzk.nl (in ontwikkeling)
Beschrijving Haarlem:	Het Regionaal Bureau Leerplicht West-Kennemerland is een bureau binnen de organisatie van de gemeente Haarlem dat alle (wettelijke) taken op het gebied van leerplicht en RMC en de daarbij behorende administratie uitvoert voor de gemeenten in de regio. De samenwerking is vormgegeven door het oprichten van een gemeenschappelijke regeling, waarbij Haarlem als centrumgemeente optreedt en gemandateerd is door de regiogemeenten alle wettelijke taken op het gebied van leerplicht, RMC en administratie uit te voeren. De gemeenschappelijke regeling heeft juridisch de vorm van een gemeenschappelijk orgaan, zonder rechtspersoonlijkheid en zonder eigen personeel. Het gemeenschappelijk orgaan stelt het regionale beleid vast, dat vervolgens door het RBL wordt uitgevoerd. Het gemeenschappelijk orgaan is het besluitvormend orgaan voor alle zaken die het regionaal bureau

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

Naam:	Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten Regio West-Kennemerland
	betreffen. De deelnemende gemeenten hebben de uitvoerende bevoegdheden gemandateerd aan het RBL. De dagelijkse aansturing van het RBL gebeurt volledig door Haarlem.
Actualiteit:	Het beleid wordt voortgezet; Voor 2015 blijven de rijksbudgetten in elk geval in stand.
Rol opdrachtgever:	Het college heeft de wethouder onderwijs mandaat verleend voor alle bevoegdheden op het terrein van leerplicht en voortijdig schoolverlaten. De wethouder vervult daardoor de rol van opdrachtgever.
Rol eigenaar:	Het RBL is een regionaal bureau waarover de regio zeggenschap heeft. Het bureau is organisatorisch onderdeel van de gemeente Haarlem.

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

J) GR Zandvoort-Haarlem

Naam:	Samenwerkingsovereenkomst Zandvoort-Haarlem op het gebied van het sociaal domein
Soort:	Samenwerkingsovereenkomst in de vorm van een 'lichte' gemeenschappelijke regeling
Deelnemers:	Zandvoort en Haarlem
Aangegaan door:	colleges van burgemeester en wethouders
Doel:	De gemeenten Zandvoort en Haarlem willen via deze samenwerking gemeenschappelijke doelstellingen realiseren in het sociaal domein, namelijk: - een efficiënte uitvoering; - een kwalitatief hoogwaardige dienstverlening; - een zo goed mogelijk gewaarborgde continuïteit; - een uniform beleid; - een betere benutting en doorontwikkeling van het arbeidspotentieel; - een betere beheersing van risico's.
Taken:	Werkzaamheden in het kader van sociale zaken, maatschappelijke ondersteuning en jeugd. De dienstverlening wordt uitgevoerd op de wijze zoals deze in de gemeente Haarlem is vastgelegd in de geldende administratieve organisatie. De organisatie van taken wordt belegd volgens de organisatie-indeling van de gemeente Haarlem.
Bestuur:	Het college van burgemeester en wethouders respectievelijk de burgemeester van de gemeente Zandvoort mandateren hun bevoegdheden met betrekking tot de dienstverlening aan de gemeentesecretaris/algemeen directeur van de gemeente Haarlem met de mogelijkheid van ondermandatering. De aansturing van de werkzaamheden en de medewerkers gebeurt volledig door Haarlem, want zij vormen integraal onderdeel van de Haarlemse ambtelijke organisatie.
Ambtelijk verantwoordelijk:	Gemeentesecretaris, hoofdafdelingen Sociale zaken en Stadszaken.
Belang Haarlem:	Haarlem voert alle werkzaamheden in het sociaal domein uit voor Zandvoort.
Bijdrage Haarlem 2015:	N.v.t. want Zandvoort vergoedt alle programmakosten. Voor de overhead is een vast bedrag van € 300.000 voor 2015 afgesproken.
Actualiteit:	Op basis van de ervaringen met deze samenwerking zal Zandvoort een besluit nemen over samenwerking met Haarlem op de andere beleidsterreinen van de gemeente. Bij een positief besluit geldt als streefdatum voor de effectivering daarvan 1 januari 2017.
Rol opdrachtgever:	Gemeente Zandvoort
Rol eigenaar:	Gemeente Haarlem

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

K) NV SRO

Naam:	NV SRO
Doel:	Exploitatie, beheer en onderhoud van sportaccommodaties en maatschappelijk vastgoed
Aandeelhouders:	Haarlem 50% en Amersfoort 50%
Samenstelling raad van commissarissen	Mr. Drs. T. Fledderus (voorzitter), M. Divendal, J. Schuil, Ir. R.J. Sirre, Prof. mr. M. Olfers
Directeur-bestuurder:	Jancor de Boer
Ambtelijk verantwoordelijk:	Hoofdafdeling Stadszaken (opdrachtgever) Hoofdafdeling Concernstaf (aandeelhouder)
Belang Haarlem:	50%
Bijdrage Haarlem 2015:	
Aandelenkapitaal Haarlem	€ 4,0 miljoen
Vermogen:	€ 8,2 miljoen eigen vermogen (raming 31-12-2014) € 14,2 miljoen vreemd vermogen (raming 31-12-2014)
Website:	www.sro.nl
Beschrijving Haarlem:	SRO is ontstaan als verzelfstandigde afdeling van de gemeente Amersfoort. Haarlem heeft in 2008 zijn afdeling Sportaccommodaties overgedragen aan SRO en is mede-aandeelhouder geworden. SRO verzorgt voor Haarlem inmiddels de exploitatie van sport-, recreatie-, onderwijs- en welzijnsfaciliteiten en het ter beschikking stellen van ruimte, faciliteiten, techniek en logistiek aan derden. Tevens verricht SRO werkzaamheden, diensten en adviezen op het gebied van sport, recreatie, onderwijs en welzijn, zowel aan Haarlem als aan andere gemeenten en organisaties in de regio Kennemerland.
Actualiteit:	Het Rijk heeft het voornemen wijzigingen in het Sportbesluit door te voeren. In hoeverre dit effect heeft op de btw compensatieregeling is nog niet duidelijk. Een andere ontwikkeling betreft het actualiseren van de huidige exploitatieovereenkomst met SRO BV Kennemerland; het omzetten van de subsidierelatie naar opdrachtgeverschap en hieruit voortkomende wederzijdse verplichtingen.
Rol opdrachtgever:	Portefeuillehouder Sport
Rol eigenaar:	Portefeuillehouder Financiën

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

L) Spaarnelanden nv

Naam:	Spaarnelanden nv
Doel:	Afvalinzameling, beheer en onderhoud openbare ruimte
Aandeelhouder:	Haarlem voor 100%
Samenstelling raad van commissarissen	ir. A.M. Ottolini, F. van Voorst Vader, mr. drs. J.F.P. Houben (voorzitter)
Directeur-bestuurder:	Robert Oosting
Ambtelijk verantwoordelijk:	Hoofdafdeling Gebiedsontwikkeling en Beheer (opdrachtgever) Hoofdafdeling Concernstaf (aandeelhouder)
Belang Haarlem:	100%
Bijdrage Haarlem 2015:	€ 29,4 miljoen
Aandelenkapitaal Haarlem	€ 7,7 miljoen
Vermogen:	€ 11,8 miljoen eigen vermogen (raming 31-12-2014) € 26,6 miljoen vreemd vermogen (raming 31-12-2014)
Website:	www.spaarnelanden.nl
Beschrijving Haarlem:	Spaarnelanden is eind 2004 begonnen als verzelfstandigd onderdeel van de gemeente en is sindsdien uitgegroeid tot integraal onderhoudsbedrijf voor de gemeente Haarlem. Zij geeft invulling aan de opgedragen onderhoudstaken in de openbare ruimte, waaronder inzamelen van afval, groenonderhoud en dagelijks onderhoud van straten, pleinen en wegen. Spaarnelanden nv doet dit op een maatschappelijk verantwoorde wijze gericht op het publieke belang. Dit uit zich onder andere in kostenbeheersing, geen winstoogmerk en ruime aandacht voor milieu- en maatschappelijke doelstellingen, zoals het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving van de inwoners van Haarlem.
Actualiteit:	- Per 2015 zijn de contracten met Spaarnelanden die betrekking hebben op de openbare ruimte vervangen door nieuwe overeenkomsten, die resultaat gestuurd zijn in plaats van frequentiestuurd. - De nieuwe contractvorming met Spaarnelanden heeft herschikking van beheerdomeinen als gevolg gehad. - De bezuinigingen op het onderhoud van de openbare ruimte hebben gevolgen voor het beschikbare budget voor Spaarnelanden. Met ingang van 2016 wordt er een efficiencykorting van € 1 miljoen toegepast op Spaarnelanden, die vanaf 2016 € 1,5 miljoen per jaar bedraagt. - Vanaf 2015 wordt gefaseerd Duurzaam Afval Beheer verder ingevoerd. Doelstelling is om vanuit het rijk vastgestelde scheidingspercentage van Huishoudelijk Afval te verhogen naar minimaal 45%. - Per 2015 zijn gemeenten niet alleen verantwoordelijk voor de inzameling van kunststof verpakkingsafval maar ook voor de verder verwerking en vermarkten ervan.
Rol opdrachtgever:	Portefeuillehouder Beheer en onderhoud
Rol eigenaar:	Portefeuillehouder Financiën

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

M) GEM Schalkstad

Naam:	BV en CV Schalkstad
Doel:	Verbeteren van het winkelcentrum Schalkwijk, door plannen te maken voor aanpassing en deze helemaal gereed te maken voor uitvoering.
Aandeelhouders:	Gemeente Haarlem
Samenstelling raad van commissarissen	Nvt. Vanwege de crisis heeft het hele project zich anders ontwikkeld dan was voorzien. De BV/CV functioneert feitelijk als een regieplatform. In de CV is N. Kluwen (gemeente Haarlem, Concernstaf) commandiet.
Directeur-bestuurder:	A. Kuiper (gemeente Haarlem, GOB) B. Olde Rikkert (CVVE Winkelcentrum Schalkwijk)
Ambtelijk verantwoordelijk:	Hoofdafdeling Gebiedsontwikkeling en Beheer (opdrachtgever) Hoofdafdeling Concernstaf (aandeelhouder)
Belang Haarlem:	60%
Bijdrage Haarlem 2015:	n.v.t.
Aandelenkapitaal Haarlem	n.v.t
Vermogen:	€ 40.000 eigen vermogen Geen vreemd vermogen
Website:	N.v.t.
Beschrijving Haarlem:	Haarlem wil als gemeente bijdragen aan een aantrekkelijk winkelcentrum in Schalkwijk en werk daarom samen met de Coöperatieve vereniging van Eigenaars van het winkelcentrum. Omdat het inrichten van een winkelcentrum een marktactiviteit is, is gekozen voor meer afstand van de gemeente. Dat heeft geresulteerd in een gezamenlijke BV en CV.
Actualiteit:	De plannen zijn inmiddels zover afgerond dat er een projectontwikkelaar voor de uitvoering en huurders worden gezocht. De daadwerkelijke uitvoering van de aanpassingsplannen zal dan gebeuren door de projectontwikkelaar. In die fase is het voor de gemeente een project zoals er meer worden begeleid vanuit de 'gewone' gemeentelijke taken. Dit jaar zal daarom worden heroverwogen of de BV en CV-constructie nog passend is.
Rol opdrachtgever:	Portefeuillehouder RO
Rol eigenaar:	Portefeuillehouder Financiën

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

N) Bank Nederlandse Gemeenten nv

Naam:	Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Doel:	Bancaire dienstverlener overheid
Deelnemers:	Nederlandse gemeenten, provincies en het Rijk
Ambtelijk verantwoordelijk:	Concernstaf
Belang Haarlem:	0,41%
Bijdrage Haarlem 2015:	n.v.t.
Aandelenkapitaal Haarlem	€ 606.000
Beschrijving Haarlem:	Nagenoeg alle Nederlandse gemeenten zijn mede-aandeelhouder van de BNG. Vrijwel allemaal hebben zij de BNG als huisbank voor hun reguliere betalingsverkeer, net als Haarlem.
Actualiteit:	Er worden geen veranderingen in de relatie tussen Haarlem en de BNG verwacht

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

O) N.V. Nuon Energy

Naam:	N.V. Nuon Energy
Doel:	Productie en leveringsbedrijf van energie
Deelnemers:	Nederlandse gemeenten, provincies en het Rijk
Ambtelijk verantwoordelijk:	Concernstaf
Belang Haarlem:	0,1%
Bijdrage Haarlem 2015:	n.v.t.
Aandelenkapitaal Haarlem:	
Beschrijving Haarlem:	Het aandeelhouderschap van Haarlem is voortgekomen uit de overdracht van het voormalig Gemeentelijk Energiebedrijf. Via diverse fusies en overnames heeft dit geleid tot het mede-aandeelhouderschap in Nuon. Bij elke fusie en overname is een verdere verwatering van het belang van Haarlem opgetreden, net als bij veel andere gemeentelijke aandeelhouders. Op 25 juni 2009 is besloten om het gemeentelijk aandelenpakket in Nuon N.V. te verkopen aan Vattenfall volgens de daarvoor geldende afspraken. Tegelijkertijd is de gemeente toegetreden tot het nieuwe bedrijf N.V. Nuon Energy. Volgens de fusieafspraken vindt de overdracht van de gemeentelijke aandelen plaats in enkele tranches over een periode, die eindigt op 30 juni 2015. tot en met 2015 wordt jaarlijks €100.000 dividend ontvangen (behalve in 2014)..
Actualiteit:	Naast de veranderingen wegens verkoop van aandelen worden geen veranderingen in de relatie tussen Haarlem en NUON verwacht.

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

P) Alliander nv

Naam:	Alliander N.V
Doel:	Netbeheer (aanleg, onderhoud en het beheer van het energienetwerk), daarnaast distribueren en transporteren van elektriciteit en gas voor producenten en afnemers
Deelnemers:	Nederlandse gemeenten, provincies en het Rijk
Ambtelijk verantwoordelijk:	Concernstaf
Belang Haarlem:	0,1%
Bijdrage Haarlem 2015:	n.v.t.
Aandelenkapitaal Haarlem:	€ 177.000
Beschrijving Haarlem:	Bij de splitsing van NUON heeft de gemeente een belang van € 177.000 verkregen in het netwerkbedrijf Alliander.
Actualiteit:	Er worden geen veranderingen in de relatie tussen Haarlem en Alliander verwacht.

Bijlage 3: Kenmerken en actualiteiten per verbonden partij van Haarlem

Q) Stichting Parkmanagement Waarderpolder

Naam:	Stichting Parkmanagement Waarderpolder
Doel:	De ontwikkeling van het gebied Waarderpolder tot een volwaardig aantrekkelijk bedrijvenpark
Deelnemers:	Gemeente Haarlem, Industrie Kring Haarlem Waarderpolder
Aangegaan door:	College van burgemeester en wethouders
Samenstelling bestuur:	Namens de ondernemers: Robert Bloemers (voorzitter) en Jan Gerritsen. Namens de gemeente: Ruud Meijer (secretaris) en Stan Verstraete (penningmeester).
Ambtelijk verantwoordelijk:	Stadszaken, afdeling Economie en cultuur
Belang Haarlem:	n.v.t.
Bijdrage Haarlem 2015:	€ 32.632
Vermogen:	€ 43.279 eigen vermogen (31-12-2013) € 59.395 vreemd vermogen (31-12-2013)
Website:	www.waarderpolder.nu
Beschrijving Haarlem:	De Waarderpolder is één van de grootste bedrijventerreinen van Nederland. Op 2,5 vierkante kilometer zijn 1.000 bedrijven gevestigd. 14.500 mensen verdienen hier hun brood. Een goed functionerend parkmanagement is dan ook van groot belang. Gemeente en ondernemers werken al lang samen om de kwaliteit van het park te waarborgen en te verbeteren. Vanaf 5 maart 2009 is deze samenwerking officieel geregeld in de Stichting Parkmanagement Waarderpolder (SPW). De SPW werkt aan de toekomst van de Waarderpolder via thema's als goede bereikbaarheid, huisvesting, onderhoud en veiligheid. Naast aanspreekpunt biedt de SPW ondernemers ook concrete diensten aan. Bijvoorbeeld: voordelige collectieve beveiliging, uniforme bewegwijzeringen en een huisvestingscoach. De stichting geeft ook adviezen over energiebesparing.
Actualiteit:	Er worden geen veranderingen in de relatie tussen Haarlem en de stichting verwacht.

Bijlage 4: Soorten verbonden partijen en hun kenmerken in Haarlem

A) Gemeenschappelijke regelingen

Regeling met openbaar lichaam

De samenwerkende gemeenten creëren door het instellen van een openbaar lichaam een rechtspersoon, die, zoals als alle rechtspersonen, zelfstandig kan deelnemen aan het maatschappelijk verkeer. Het openbaar lichaam kan personeel in dienst nemen met behoud van ambtenarenstatus en de gemeenten die in de regeling deelnemen kunnen bevoegdheden overdragen. In hoeverre dat laatste gebeurt, leggen de deelnemers vast in de regeling.

In de wet is vrij uitgebreid voorgeschreven hoe het bestuur van een openbaar lichaam wordt ingericht. Het moet bestaan uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter die beide besturen voorziet. Verder zijn er bijvoorbeeld wettelijke voorschriften over de begroting, onverenigbare functies en verboden handelingen voor bestuursleden en over het verstrekken van inlichtingen. Het algemeen bestuur kiest uit zijn midden het dagelijks bestuur. De gemeenschappelijke regelingen zijn nadrukkelijk niet gedualiseerd. Alleen raadsleden, wethouders of burgemeesters van de deelnemende gemeenten kunnen lid zijn van een algemeen bestuur. In Haarlem is vanwege de duale verhoudingen tussen raad en college afgesproken dat in principe geen raadsleden meer deelnemen.

In de praktijk bestaat het dagelijks bestuur soms uit dezelfde personen als het algemeen bestuur, om de bestuurlijke drukte van een gemeenschappelijke regeling te verminderen. Dat is onder de gewijzigde Wgr niet meer toegestaan. De politieke verantwoording blijven de bestuursleden te allen tijde afleggen aan hun respectievelijke gemeenteraden.

Bedrijfsvoeringsorganisatie

Deze tweede vorm is nieuw en is een organisatievorm die rechtspersoonlijkheid heeft met een enkelvoudig bestuur. Dus geen geleed bestuur met een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. De bedrijfsvoeringsorganisatie kan hierdoor zelf direct en slagvaardig haar organisatie aansturen, eigen personeel in dienst nemen, opdrachten geven en overeenkomsten sluiten. Hiermee wordt recht gedaan aan de bedrijfsmatige aard van de taken, bijvoorbeeld personeel, informatievoorziening, organisatie, financiën, inkoop en huisvesting. Ook uitvoerende taken zonder of met geringe beleidsmatige component kunnen in een bedrijfsvoeringsorganisatie worden ondergebracht, omdat dergelijke taken naar hun aard geen of weinig bestuurlijke aansturing en controle vragen. Denk aan taken waarbij geen beleidsmatige keuzes nodig zijn, zoals het opleggen van belastingaanslagen en het invorderen van belastingen, groenvoorziening, afvalinzameling, gemeentereiniging, leerlingenvervoer en het uitvoeren van de Leerplichtwet. Voor een bedrijfsvoeringsorganisatie kan ook worden gekozen indien sprake is van uitvoerende taken waarbij wel enige keuzeruimte mogelijk is maar dan alleen om tot een zo efficiënt en effectief mogelijke bedrijfsvoering te komen. Onder bedrijfsvoering wordt verstaan de sturing en beheersing van bedrijfsprocessen met als uiteindelijk doel beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren.

Gemeenschappelijk orgaan

Een derde vorm is het oprichten van een gemeenschappelijk orgaan ‘in daarvoor bijzonder in aanmerking komende gevallen’. Een gemeenschappelijk orgaan heeft geen rechtspersoonlijkheid en heeft dus ook geen eigen personeel in dienst. Wel kunnen deelnemers bevoegdheden aan het orgaan overdragen, zij het geen regelgevende bevoegdheden. Het gaat vaak om samenwerking tussen gemeenten met een coördinerend karakter.

Bijlage 4 Soorten verbonden partij en hun kenmerken

Centrumgemeente

Een vierde vorm is gebruik te maken van de zogenoemde centrumgemeente-constructie. Deelnemers komen dan overeen dat bevoegdheden van de ene gemeente krachtens de regeling worden uitgeoefend door een andere gemeente. Bevoegdheden worden dan gemandateerd door het ene aan het andere gemeentebestuur. Het gaat feitelijk om het gebruik van het ambtelijk apparaat van één van de deelnemende gemeenten door de andere deelnemende gemeenten. Het gaat meestal om uitvoerende taken, zoals het ophalen van afval, die worden ‘uitbesteed’ aan de grotere buurgemeente. Ook hier is geen sprake van een rechtspersoon noch van een organisatie.

Regeling sec

Een regeling zonder meer (‘lichte regeling’) is een vijfde vorm en heeft ongeveer eenzelfde functie als een convenant. Hierin wordt bijvoorbeeld gemeenschappelijk beleid opgenomen. Er is geen sprake van een organisatie of rechtspersoonlijkheid en er gelden geen bijzondere voorschriften.

Bredere samenwerking

In het hele land zijn voorbeelden te vinden van gemeenten die over een heel breed gebied of zelf voor alle taken samenwerken. Soms deelt men een ambtelijke organisatie of brengt men alle taken onder bij de ambtelijke organisatie van een buurgemeente. Haarlem en Zandvoort staan aan het begin van samenwerking in het sociaal domein, met de mogelijkheid dit te verbreden. Er is gekozen voor een lichte gemeenschappelijke regeling als vorm.

B) Stichting

Een stichting is te kenmerken als een zeer zelfstandige rechtspersoon: er zijn geen eigenaren in de vorm van aandeelhouders die kapitaal verschaffen en daarmee zeggenschap hebben. Een tweede belangrijk kenmerk is dat zij niet gericht is (en niet mag zijn) op het maken van winst. Voor de gemeente betekent dit dat zij de taken die een stichting voor haar uitvoert alleen kan beïnvloeden via de subsidie en bijbehorende voorwaarden. Een mogelijkheid tot beïnvloeding kan daarnaast zijn het deelnemen in de raad van toezicht of het bestuur van de stichting, maar in die hoedanigheid mag een toezichthouder of bestuurder alleen handelen in het belang van de stichting. Dat belang hoeft niet gelijk te lopen met dat van de gemeente, zeker niet wanneer de gemeente niet de enige is die een financiële bijdrage levert aan de stichting.

C) Vennootschap

Een vennootschap is evenals een stichting een zelfstandige rechtspersoon, maar hier hebben de aandeelhouders het uiteindelijk voor het zeggen. In het geval de gemeente (enig) aandeelhouder is, heeft zij dus grote invloed op het beleid van de vennootschap. Bij vennootschappen zijn er drie mogelijkheden: een besloten vennootschap (BV), een naamloze vennootschap (NV) of een commanditaire vennootschap (CV).

Naamloze vennootschap (NV)

Kenmerk van de NV is dat de aandeelhouders hun aandelen vrij kunnen verkopen, dus wanneer en aan wie ze maar willen, zonder toestemming van de andere aandeelhouders. Voor NV's die gemeenten (of andere overheden) oprichten is dit echter juist niet de bedoeling, reden waarom de verhandelbaarheid vaak in de statuten is beperkt. Een tweede kenmerk is dat een NV verplicht is om zijn jaarverslag en jaarrekening te publiceren en dit geldt dus ook voor NV's met een gemeente als (enig) aandeelhouder.

Bijlage 4 Soorten verbonden partij en hun kenmerken

De zeggenschap van de gemeente loopt in elk geval via de rol van aandeelhouder; daarnaast is de gemeente vaak ook opdrachtgever met de bijbehorende zeggenschap. Soms heeft de gemeente (in de persoon van een collegelid) ook zitting in de raad van commissarissen. Een commissaris dient echter volgens de wet het belang van de onderneming voorop te stellen en niet dat van de aandeelhouder. Dit kan leiden tot tegenstrijdigheden en is de belangrijkste reden om terughoudend te zijn in het benoemen van collegeleden tot commissaris. In de statuten van een NV kunnen allerlei zaken omtrent zeggenschap worden geregeld (mits niet strijdig met het recht) tussen aandeelhouder, raad van commissarissen en directie, waardoor de gemeente (via haar rol van aandeelhouder) zoveel grip op de onderneming kan creëren als zij wenselijk acht.

Besloten vennootschap (BV)

Kenmerkend voor een BV is dat de aandelen niet vrij verhandelbaar zijn en dat zij geen jaarverslag noch jaarrekening hoeft te publiceren. Voor het overige zijn vanuit de gemeente gezien de kenmerken gelijk aan die van een NV.

Commanditaire vennootschap (CV)

Een CV is een speciaal soort vennootschap onder firma. In deze vennootschapsvorm zijn er één of meer beherende vennoten en één of meer stille vennoten. Deze laatste hebben slechts een financiële inbreng en worden ook wel commanditaire vennoten genoemd. De beherende vennoot is dan de gecommanditeerde vennoot, hij die bevoegd is om te handelen namens de vennootschap. Stille vennoten zijn, net als aandeelhouders van een NV of BV slechts aansprakelijk voor het bedrag dat zij investeren. Zij mogen niet namens de vennootschap optreden. Doen zij dit toch, dan worden ze net als de beherende vennoten aansprakelijk voor alle schulden.

D) Publiek-Private-Samenwerking (PPS)

Bij een PPS werken overheid en private partijen samen om hun doelstellingen te realiseren. Een belangrijk kenmerk van de samenwerking is dat risico's op het gebied van bijvoorbeeld financiering, deskundigheid en uitvoering door de partijen worden gedeeld. Samenwerking kan op diverse terreinen, zoals parkeervoorzieningen en gebiedsontwikkeling. Een PPS bestaat doorgaans uit meerdere vennootschappen, vaak een combinatie van BV's en CV's. Voordeel hiervan is dat de zeggenschap van de gemeente en de private partijen op deze manier geheel op maat kan worden gesneden, evenals de verdeling van de risico's en het fiscale regime. Helaas maakt dit de verhoudingen binnen PPS niet altijd even eenvoudig te doorgronden voor wie er niet nauw bij betrokken is. Binnen de gemeente is het daarnaast niet eenvoudig om de verschillende rollen in de diverse vennootschappen voldoende van elkaar te scheiden.

E) Overzicht juridische vormen

Het volgende overzicht geeft een beknopte karakterisering van de verschillende juridische vormen van verbonden partijen. Waar relevant is dit gezien door de bril van de gemeente, dus bijvoorbeeld welke zeggenschap heeft de gemeente over een verbonden partij.

Bijlage 4 Soorten verbonden partij en hun kenmerken

	Stichting	Vennootschap	Gemeenschappelijke regeling	Publiek-Private Samenwerking
Bestuursstructuur van organisatie	Stichtingsbestuur met organisatie of raad van toezicht met directeur / bestuurder	Aandeelhouder(s), directie en eventueel raad van commissarissen	Algemeen bestuur en dagelijks bestuur, bestaande uit raadsleden, collegeleden of burgemeesters van deelnemende gemeenten	Constructie van meerdere vennootschappen
Zeggenschap van gemeente	Afhankelijk van deelname in bestuur (geen deelname betekent geen zeggenschap)	Via aandeelhouder-schap en soms via deelname in raad van commissarissen	Gezamenlijke zeggenschap voor deelnemende gemeenten	Geen volledige zeggenschap
Kapitaalverrijking van organisatie	Meestal via subsidie en/of garantstelling door gemeente	Aandelenkapitaal (gestort door gemeente)	Jaarlijkse bijdrage deelnemende gemeenten	Investeringsbijdrage (soms in natura)
Financiële aansprakelijkheid van gemeente	Beperkt tot subsidie of garantstelling	Beperkt tot aandelenkapitaal	Gezamenlijke, volledige aansprakelijkheid deelnemende gemeenten	Afhankelijk van specifieke vormgeving
Juridische aansprakelijkheid gemeente	Geen (bestuurders stichting zijn hoofdelijk aansprakelijk)	Geen	Geen in geval van openbaar lichaam of bedrijfsvoeringsorganisatie (heeft eigen rechtspersoonlijkheid)	Geen
Slagvaardigheid van organisatie	Groot	Groot	Beperkt	Neutraal
Aard van activiteiten	Niet-winstgerichte activiteiten	Winstgerichte activiteiten	Publieke activiteiten	Gemengde activiteiten